

Podblegaške novice

letnik 16, številka 10
november 2012

GLASILO OBČINE
GORENJA VAS
- POLJANE

Iz županovega dnevnika

• 1. oktober: Na sestanku sveta KS Lučine, kjer sva z direktorico občinske uprave Elizabeto Rakovec predstavila stanje projektov vodovoda, rekonstrukcije ceste in način priklopov na kanalizacijo.

• 2. oktober: Na srečanju loških županov ob kavi. Dogovorili smo se, da se bomo v prihodnje dobivali neformalno vsak mesec v eni občini.

• 4. oktober: V vrtcu Gorenja vas ob podpisu Ekolistine.

• 6. oktober: Ogled tekmovanja gasilskih društev v Škofji Loki.

• 9. oktober: Predstavitev idejne zasnove za potek pločnika s kolesarsko stezo Hotovlja-po Polah in Predmost v Poljanah.

• 9. oktober: Skupni sestanek gospodarskih odborov občin Gorenja vas - Poljane in Škofja loka zaradi STC-ja in Hypo Leasinga, kjer smo uskladili stališča.

• 11. oktober: Sestanek za projekt Poroka na Visokem.

• 12. oktober: V Žireh na podpisu gradbene pogodbe za čistilno napravo v sklopu skupnega projekta urejanja Porečja Sore.

• 13. oktober: Po 30 letih v vlogi matičarja pooblaščenca na poroki na Visokem.

• 14. oktober: Na srečanju starejših občanov v Stari Oselici.

• 14. oktober: Na praznovanju ob 150-letnici šolstva v Lučinah in odprtju obnovljene podružnične šole in vrtca.

• 18. oktober: Kot gost na okrogli mizi ob mesecu oblikovanja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

• 20. oktober: Na balinanju na Golem vrhu, kjer sva s sodelavko Marjeto Šifrar zastopala ekipo Rupnikove linije.

• 20. oktober: Odprtje čistilne naprave pri planinski koči na Ermanovcu.

• 22. oktober: Škofjeloški župan Miha Ješe je gostil vojaške atašeje na delu v Sloveniji in jih pripeljal tudi na predstavitev utrdb Rupnikove linije na Javorč.

• 24. oktober: Na sestanku na Ministrstvu za šolstvo zaradi razpisnih sredstev za telovadnico v Gorenji vasi. Žal v prihodnjih dveh letih ne bo razpoložljivih sredstev v ta namen.

• 27. oktober: Na vsakoletni občinski gasilski vaji, tokrat na Brdih.

Vse izvode Podblegaških novic od leta 2010 lahko prelistate na spletni strani občine: <http://www.obcina-gvp.si/?lang=&option=casopis#tab-tab3>

13. redna seja občinskega sveta

Predlagali so 12,5 milijona evrov vreden proračun za leto 2013

Občinski svetniki so konec oktobra na seji obravnavali 13 točk dnevnega reda. Med drugim so potrdili osnutek proračuna za prihodnje leto, občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) za območje Praprotnica, tj. za območje gostinskega objekta z nekdanjim bazenom na Hlavčih Njivah, sprejeli so sklep o začetku izdelave OPPN-ja za gradnjo senika kmetije Bogataj. Seznanili so se z letnim poročilom o izvajanju varstva pred ionizirajočimi sevanji in o vplivu rudnika, sprejeli nove cene programov vrtca, potrdili predloge za občinska priznanja in se seznanili s potekom projekta urejanja porečja Sore. Na občino so prenesli tudi šest vaških vodovodov.

Predlagani proračun za leto 2013 znaša 12,5 milijona evrov, pri čemer je 7,5 milijona evrov oziroma 61 odstotkov – podobno kot prejšnja leta – namenjenih za investicije. Predvideno je zadolževanje v višini 1,5 milijona evrov. Nekateri občinski svetniki se niso strinjali s predlaganim zmanjšanjem sredstev za gasilsko opremo, za posojila podjetnikom v okviru Razvojnega agencije Sora ali za vzdrževanje gozdnih cest. Ponovno so predlagali, da bi se v proračunu oblikovala sredstva za vzdrževanje cest, s čimer bi upočasnili njihovo uničevanje.

Lastnik zemljišča na območju Praprotnice (gostinskega objekta z nekdanjim bazenom) je naročil izdelavo OPPN-ja. Projektanti so na hektar velikem območju predvideli gradnjo petih samostojnih enostanovanjskih objektov, rekonstrukcijo in prizidavo obstoječega gostinsko-turističnega objekta za potrebe servisnih prostorov, apartmajev in letnih teras, prenovu bunkerja Rupnikove linije, gradnjo štirih enostanovanjskih objektov z apartmaji in parkirišča za potrebe gostinsko-turističnega objekta. Javna razgrnitev projekta že poteka, pripombe pa je mogoč podati do 4. decembra 2012. Izdelava OPPN-ja za izgradnjo senika na kmetiji Bogataj je predstavljena v članku na strani 8.

Občinski svetniki so brez pripomb sprejeli nove cene programov vrtcev v občini. Ker so se s sprejetjem Zakona za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) znižali stroški dela v vrtcu, so na OŠ Ivana Tavčarja in OŠ Poljane po metodologiji izračunali nove cene in predlagali približno petodstotno znižanje cen. Te tako po novem znašajo 414 evrov za otroke 1. starostnega obdobja, 302 evra za varstvo otrok 2. starostnega obdobja, 337 evrov za otroke v kombiniranem oddelku in prav toliko za otroke, stare tri in štiri leta.

Manj vplivov na okolje, cilj je še višji

Občinski svetniki so se seznanili tudi z letnim poročilom o izvajanju varstva pred ionizirajočimi sevanji in o vplivih RŽV-ja na okolje za leto 2011. Vršila dolžnosti direktorja Hiacinta Klemenčič je pojasnila, da je RŽV do julija 2011 delal po letnem načrtu in izvajal vse naloge tekočega vzdrževanja in monitoringa. Rezultati monitoringa kažejo zmanjšanje vplivov na okolje, kar je skladno s

Vprašani in pobud občinskih svetnikov v poročilu ne navajamo, saj bodo skupaj z odgovori, ki jih bodo pripravili na občini, objavljeni v decembrski številki.

predvidevanjem. Kot je dejala Klemenčičeva, so rezultati meritev znotraj avtoriziranih mejnih vrednosti, a je kljub temu treba stremeti k njihovem nadaljnjemu zmanjšanju. V drugi polovici leta 2011 je takratno Ministrstvo za okolje in prostor ustavilo financiranje RŽV-ja, zato je ta izvajal samo dela dolgoročnega upravljanja, splošna dela in dela, ki so bila začeta pred prenehanjem financiranja. Tako so dokončali interventna raziskovalna dela v rovu Boršt, izvedli vsa dela nadzora nad vplivi na okolje, varstva pri delu in varstva pred IO-sevanji, dela upravljanja saniranih odlagališč in vsa opravila za zagotavljanje izvajanja vseh potrebnih nalog podjetja. Stroške izvajanja programa je v drugem delu leta RŽV pokrival iz lastnih sredstev, zato je tudi prekinil plačevanje nadomestila za omejeno rabo prostora občini. Tudi na odlagališču Boršt bi bilo treba zaradi premikov podlage (plazu) izvesti dodatne ukrepe. Prvo fazo dodatnih ukrepov so uspeli dokončati (raziskovalne drenažne vrtnice v zaledje odlagališča in poskusne drenažne vrtnice pod odlagališčem), druge faze, s katero bi podlago odlagališča in zaledje dodatno drenirali in tako zmanjšali možnost premikov plazu, pa ne – zaradi ustavitve financiranja. Klemenčičeva je dodala, da je zdaj financiranje vsaj začasno urejeno.

Tina Dolenc

Stik z županom

Župan je dosegljiv za vaša vprašanja, predloge in mnenja vsak torek in sredo. Če bi z njim želeli govoriti na občini, se prej najavite pri tajnici, na telefonsko številko 04/51-831-00 in povejte, približno koliko časa boste potrebovali, da boste dobili termin in vam ne bo treba čakati. Lahko se zgodi, da kdaj zaradi neodložljivih obveznosti kljub napovedanim uradnim uram ne bo dosegljiv, za kar se že vnaprej opravičuje in prosi za razumevanje.

M. B.

Kdaj in kako do župana?

vsak torek 15^h – 17^h po tel.: 051/384-433
vsako sredo 14^h – 17^h na sedežu občine

Vsebine iz MKČN ne bo več treba voziti v Kranj

Lastniki malih komunalnih čistilnih naprav morajo zagotoviti tudi njihovo praznjenje. V okviru povečanja čistilne naprave Gorenja vas s 1000 na 3100 populacijskih enot bodo uredili tudi opremo za sprejem vsebin iz MKČN in dehidracijo mulja, ki jo je zdaj treba voziti v Kranj.

Nadaljujemo s serijo člankov, v katerih predstavljamo, med katerimi tipi odvajanja komunalne odpadne vode lahko izbirajo prebivalci posameznih naselij. Tokrat predstavljamo Hlavče Njive, Hobovše pri Stari Oselici, Hotavlje, Hotovljo, Jarče Brdo, Javorjev Dol, Jazbine, Kladje, Kopačnica, Kremenik, Krivo Brdo in Krnice pri Novakih. Javorje smo izpustili, ker jih bomo obravnavali posebej. Nekatere hiše v naštetih krajih že imajo vgrajene MKČN, a so vseeno navedene v razpredelnici, saj je to sistemski prikaz za celo naselje. Za vse objekte je treba odvajanje in čiščenje odpadne komunalne vode urediti do konca leta 2017, razen za tiste v Kopačnici in nekaj v Kremeniku ter Krmicah pri Novakih, ki imajo za to čas do konca leta 2015.

Vsebina iz MKČN

ni primerna za gnojenje

Kako pa je s praznjenjem MKČN? Praznjenje MKČN in obdelava mulja na ustrezno opremljeni komunalni čistilni napravi je obvezna gospodarska javna služba na področju komunalnih odpadnih voda, ki jo na območju občine Gorenja vas - Poljane lahko izvaja le režijski obrat občine. Ker režijski obrat ne razpolaga z lastnimi vozili in opremo za praznjenje malih komunalnih čistilnih naprav, najema tovrstne storitve pri podjetju Komunala Kranj. Njihovi delavci nato mulj iz MKČN odpeljejo na čiščenje na Centralno čistilno napravo Kranj. Ob napovedanem povečanju čistilne naprave Gorenja vas pa je predvidena tudi vgradnja opreme za sprejem vsebin iz MKČN in opreme za dehidracijo mulja. To bo postopek precej skrajšalo, saj vsebine ne bo več treba voziti na čiščenje v Kranj. Praznjenje MKČN je namreč treba pri pristojnem izvajalcu javne službe (občina Gorenja vas - Poljane) naročiti, ko količina mulja doseže najvišjo dovoljeno količino v MKČN (ta je določena v navodilih proizvajalca MKČN), vendar ne redkeje kot na tri leta. Izjema so le kmetije, ki mulj iz MKČN lahko dodatno skladiščijo v gnojni jami, in sicer najmanj 6 mesecev pred prvo uporabo za gnojilo v kmetijstvu. To določa Uredba o uporabi blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu (Ur. l. RS št. 62/2008).

Tina Dolenc

Možni tipi odvajanja komunalne vode in predvideni stroški zanje po naseljih

naselje	število objektov	št. populac. enot v objektih	način odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	predvidena skupna vrednost investicije (v €)
Hlavče Njive	13	76	MKČN	59.800
			nepretočne greznice	74.400
Hobovše pri Stari Oselici	22	76	MKČN	91.900
			nepretočne greznice	102.300
Hotavlje	100	376	kanalizacijsko omrežje v izgradnji	/
	1	7	dodatni objekti na kanalizacijskem omrežju v izgradnji	56.100
	9	25	MKČN	38.600
			nepretočne greznice	44.400
Hotovlja	56	202	obstoječe kanalizacijsko omrežje	/
	5	28	dodatni objekti na obstoječem kanalizac. omrežju	84.150
	22	54	MKČN	88.000
			nepretočne greznice	92.400
Jarče Brdo	8	25	MKČN	34.600
			nepretočne greznice	40.200
Javorjev Dol	7	16	MKČN	28.000
			nepretočne greznice	29.400
Jazbine	9	20	MKČN	36.000
			nepretočne greznice	37.800
	1	1	nepretočne greznice	4.200
Jelovica	6	11	MKČN	24.000
			nepretočne greznice	25.200
Kladje	24	65	MKČN	96.000
			nepretočne greznice	100.600
Kopačnica	21	85	nepretočne greznice	114.600
Kremenik	5	20	MKČN	20.000
			nepretočne greznice	21.000
	2	1	nepretočne greznice	8.400
Krivo Brdo	4	9	MKČN	16.000
			nepretočne greznice	16.800
Krnice pri Novakih	3	4	MKČN	12.000
			nepretočne greznice	12.600
	8	27	nepretočne greznice	36.900

Ena populacijska enota je enota za obremenitev vode, ki ustreza onesnaženju, ki ga povzroči en prebivalec na dan.

Vr: Operativni program za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode na območju občine GVP

Vaše prispevke za decembrsko ševilko Podblegaških novic pričakujemo do 2. decembra po elektronski pošti: podblegaske.novice@gmail.com ali na naslov: Uredništvo Podblegaških novic, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na ista naslova lahko pošiljate tudi sezname prireditelj, ki jih organizirate. Prispevkov, ki jih bomo prejeli po tem datumu, ne bo mogoče objaviti!

Vodotoki in hodourniki so premalo vzdrževani

Obilno deževje in narasli vodotoki tudi letos niso prizanesli naši občini. Na nekaterih območjih je voda zalila stanovanjske objekte, poplavlila kmetijske površine, zasula več prepustov, močno poškodovala več makadamskih poti, kratek čas pa so bile zaprte tudi nekatere ceste.

Foto: www.fotografiranje.si

Na terenu so bili gasilci iz vseh sedmih gasilskih društev, skupaj več kot 250, ki so pomagali občanom pri črpanju vode iz stanovanjskih in gospodarskih objektov, čistili prepuste ter skrbeli za odvodnjavanje na delujočih zemeljskim plazovih. Občina beleži škodo, povzročeno na 28 občinskih cestah. Sproženih je bilo veliko zemeljskih plazov. Prav tako so veliko škode povzročili hudourniki. Kot pojasnjuje Boštjan Kočar z občine, škodo, ki so jo občani sporočili po telefonu, še pregledujejo.

Vzrok za škodo, ki je nastala na cestah, je predvsem treba iskati v zasutju prepustov s hudourniškim materialom, ki je na večjih mestih zasul tudi vozišče, spodkopane so cestne brežine, neprevoznosti so bili makadami, skopane peščene bankine. Opazni so premiki na starejših cestnih usadih. »Najbolj kritičen je zemeljski plaz na Sovodnju. Geolog si je plaz ogledal in pripravlja poročilo. Na plaz se merijo pomiki in plaz zaenkrat miruje. Čakamo na predlog

sanacije plazu in ugodne vremenske razmere za izvedbo,« je še pojasnil Boštjan Kočar, svetovalec za komunalno infrastrukturo.

Od 5. do 6. novembra so po podatkih, pridobljenih od OGP občine Gorenja vas - Poljane, največ ur pri reševanju in pomoči opravili gasilci PGD Gorenja vas, PGD Poljane in PGD Sovodnje. Poveljnik OGP opozarja, da naj se ljudje ob takšnih nalivih in divjanju vode zadržujejo na varnem doma in naj ne hodijo preblizu reke, če to ni potrebno.

»Vsakokratna deževja vse preveč škode povzročijo zaradi premalo vzdrževanih vodotokov in posebej hudournikov, zato bi bilo v jesenskem obdobju priporočljivo več pozornosti nameniti čiščenju prepustov in odstranjevanju vej in listja ter odpadlih oziroma izruvanih dreves ob potokih in rekah. Tudi pri zemeljskih delih in deponijah materiala bi v izogib plazenju in odnašanju morali posvetiti večjo pozornost pravilnemu odvodnjavanju. S tem bi bila škoda,

Če pade več kot 100 litrov dežja v dveh dneh, so poplave

Po podatkih Janeza Klobovesa, ki že 15 let vsak dan beleži podatke o vremenskih pojavih na padavinski postaji v Poljanah, je do konca letošnjega oktobra v Poljanah padlo 1105 litrov padavin na kvadratni meter. »26. oktobra je pričelo deževati ob 17. uri popoldne in je do naslednjega dne, do 7. ure zjutraj padlo 67,1 litra na kvadratni meter. Iz 27. na 28. oktober do 7. ure zjutraj je padavinska postaja v Poljanah, ki je ena izmed postaj, ki jih ima ARSO po vsej Sloveniji, zabeležila 68,2 litra na kvadratni meter. 4. novembra je pričelo deževati okrog 10. ure in do naslednjega dne, do 7. ure zjutraj je padlo 48,9 litra dežja na kvadratni meter. Od 7. ure pa do 12.30. ure istega dne pa je zapadlo kar 57,8 litra«, je pojasnil Kloboves.

Po njegovih izkušnjah Ločilnica zagotovo popravi center Poljan, prav tako se razlije Sora po sotočju, če v 48 urah zapade več kot 100 litrov dežja na kvadratni meter. Desetletno povprečje dežja za Poljane je 1300 litrov, povprečje padavin za Poljane za leto 2010, ko so našo občino prav tako prizadele poplave, je bilo 2300 litrov. Do sredine letošnjega novembra je desetletno povprečje že doseženo.

Foto: www.fotografiranje.si

kot tudi število gasilcev in ostalih prostovoljcev, ki ob tovrstnih nesrečah pomagajo, bistveno manjša,« je pojasnil Pavle Razložnik, poveljnik Civilne zaštite občine Gorenja vas - Poljane. Opozoril pa je tudi na objekte, ki so poplavljeni ob vsakem večjem nalivu. Zanje bi bilo smotno izvesti ustrezne rešitve (iztok Ločilnice v Soro, cerkev Poljane ter ostali objekti v neposredni bližini Sore). »Gasilec in vsem, ki so se v tako velikem številu odzvali klicu na pomoč, gre velika zahvala,« je strnil Razložnik.

Škodo prijavite do 5. decembra

Kot pojasnjuje Kočar, je Izpostava za zaščito izdala sklep o ocenjevanju škode po poplavah. Občani naj prijavijo škodo, povzročeno na kmetijskih zemljiščih in objektih. Obrazci so od 14. novembra na voljo na občini, KS in spletni strani občine. Popis škode traja do 5. decembra. Občinska komisija za ocenjevanje škode si bo vso prijavljeno škodo ogledala na terenu. »Škodo, nastalo na objektih in kmetijskih zemljiščih, morajo občani prijaviti sami na predpisanih obrazcih. Obrazci bodo posredovani na Izpostavo URSZR, ki bo prijavljeno škodo pregledala in posredovala na Ministrstvo za obrambo, to pa bo določilo višino sredstev za povrnitev škode, je še dodal Kočar. Občina Gorenja vas - Poljane popisuje vso škodo, ki je nastala na občinski infrastrukturi.

Lidija Razložnik

Foto: www.fotografiranje.si

Šola in njen prizidek čedalje bolj narazen

Usodni ponedeljek po jesenskih počitnicah se je za del KS Sovodenj začel v temi, ker je podrt drevo padlo na daljnovod. Pogosti močni nalivi in vztrajen dež so zemljo tako namočili in otežili, da se je začela premikati, na delu pod vrtcem se je enostavno pogreznila vase, spodaj pa sprožila plaz.

Šola in vrtec sta zjutraj sprejemala otroke ob svečah. Učenci v učilnicah so bili oblečeni v bunde, saj se v neizolirani stari stavbi precej bolj shladi kot v prizidku, kadar ni ogrevanja. Niti dobro še nismo uspele urediti načina kuhanja oziroma prehranjevanja za vrtčevske in šolske otroke, ko je prenehala teči še voda. Pogled skozi okno mansarde je dal vedeti, da narave človek ne more prelisčiti. Nasuta brežina, ki se je že nekaj časa vztrajno odmikala po milimetrih, je pretrgala vodovodno cev in pitna voda je sredi travnika poiskala pot na svobodo. Asfalt na poti do športnega igrišča je začel pokati, se razmikati in pogrezati. Brežina je na več delih razpokala, se premaknila navzdol in s seboj vlekla vodovodni jašek.

Spodaj se je sprožil zemeljski plaz in zaprl cesto v del naselja Laniše.

Gasilci PGD Sovodenj so zgornji kritični del pokrili s folijo, zavarovali področje in opazovali premike. Pomagali so pri ponovni vzpostavitvi vodne oskrbe. Sedaj so cevi položene po tleh in preko ulične svetilke čez cesto do naslednjega razdelilnega jaška. S ceste so odstranili zemljo in drevje.

V naslednjih dneh breg ni miroval. Deli zemljine na plazu so še zdrsnili navzdol. Odmike zemlje in širjenje razpok je opaziti pri robnikih in opornem zidu na poti na športno igrišče, ob robu starega šolskega igrišča in drugod, razpoke pa so vidne tudi pod šolskimi gugalnicami, ki so se še bolj povesile.

Uradno jesensko merjenje je v primerjavi s spomladanskim spet pokazalo odmikanje prizidka od starega dela šole. Nekaj milimetrov se zdi zanemarljivih, ko pa se razpoke ter odmik od šole in v levo proti športnemu igrišču meri v centimetrih, velja dobro razmisliti, kako temeljito in trajno utrditi stavbo, ki dnevno gosti čez devetdeset ljudi.

Pred strokovnimi službami, občino in KS je zahtevna, odgovorna, vsekakor pa draga naloga, kako končno ustrezno in dolgoročno sanirati celotno brežino, ki od nekdaj v svojih nedrih skriva nepredvidljive podzemne vode z več izhodi pa tudi s plastmi nestabilne ilovice. Spomin krajanov že beleži plaz pred nekaj manj kot pol stoletja. Prva skrb bo gotovo vodovodna napeljava, ki mrzle zime ne sme dočakati na površini zemlje.

Vodovod bo potekal na novi trasi

Na vprašanje, kako bodo ukrepali in zagotovili varnost, na občini odgovarjajo: Ob zadnjem močnem deževju v letošnjem novembru se je na spodnjem delu brežine, pod prizidkom vrtca, na najbolj omočenem delu sprožil površinski plaz, ki je zasul nižjeležečo javno pot. Na tem delu je brežina plazela že pred desetletji.

Po prenehanju nevarnosti nadaljnega proženja zemljine smo v dveh fazah izvedli odstranitev nanošenega materiala in tako zagotovili prevoznost javne poti. Zagotovljen je stalen nadzor geologa, ki spremlja stanje poškodb, v izdelavi pa je tudi geodetski elaborat, ki bo predpisal ukrepe za trajno stabilizacijo brežine in ponovno vzpostavitev pešpoti pod šolo in vrtcem. Pri tem bomo upoštevali vse doslej izdelane strokovne podlage in geološke raziskave terena, vključno s podatki, pridobljenimi s sistematičnim geodetskim spremljanjem stanja stabilnosti terena, ki ga občina za to območje izvaja v letošnjem letu in je še v teku. Šele na osnovi temeljite analize vseh pridobljenih podatkov (meritev na terenu, sondažnega izkopa ...) in poročil bomo lahko določili optimalen način sanacije plazu, ki bo obenem zagotavljal varnost tako pomembnega objekta, kot sta šola in vrtec.

Površinski plaz je povzročil tudi poškodbe vaškega vodovoda Sovodenj, na katerem so bili

nemudoma izvedeni nujni sanacijski ukrepi. Predvidena je celovita sanacija poškodovanega dela vodovoda po novi trasi.

Med tremi osnovnimi variantami nove trase je bila v soglasju s predstavniki vodovodnega odbora, krajevne skupnosti in občine kot optimalna določena trasa ob glavni cesti Sovodenj–Nova Oselica, ki bo tako potekala nad šolo in vrtcem vse do središča Sovodnja, vključno s prečkanjem mostu v spodnjem delu ceste. Po prvih ocenah bo skupna vrednost vseh del preseгла 25.000 evrov, saj bo po končani izvedbi potrebno tudi asfaltirati prekopane pasove cestišča. Dela bomo začeli izvajati že v novembru, financiral pa jih bo lastnik vodovoda s pomočjo sredstev za elementarne nesreče proračuna Občine Gorenja vas - Poljane.

Milka Burnik

Plaz pod vrtcem in šolo na Sovodnju

Vabljeni na srečanje za kmetije

LAS Loškega pogorja vabi na srečanje vse kmetije, ki vidijo priložnost v pridelavi zelenjave in sadja ali predelavi kmetijskih pridelkov v okviru različnih dopolnilnih dejavnosti.

Na srečanju se bodo udeleženci seznanili z možnostjo prodaje kmetijskih pridelkov in izdelkov v lokalnem okolju, bodisi v domačih kotičkih bodisi prek gostinskih obratov. Poleg tega bodo imeli priložnost pridobiti nova znanja na področju pridelave in predelave ter sodelovati v promocijskih aktivnostih (prospekti, katalogi, spletne strani, promocijski dogodki).

Srečanja bodo v prostorih KGZ, in sicer 26. novembra v Poljanah, 27. novembra v Češnjici, 28. novembra v Škofji Loki in 29. novembra v prostorih Občine Žiri. Srečanja, katerih vsebina je enaka na vseh lokacijah, se bodo pričela ob 9. uri. Zaželeno je prijava pri Vanji Frlc, KGZ Škofja Loka, na telefonsko številko 04/51-30-324 ali po e-pošti vanja@kgz-skloka.si.

L. R.

»Babi, a prideš potem na facebook

Vseslovenski prostovoljski projekt, katerega namen je prek medgeneracijskega sodelovanja poskrbeti za dvig računalniške pismenosti starejših, je letos potekal drugič in v primerjavi z lanskim letom presegel pričakovanja. Vanj je bila ponovno vključena tudi Osnovna šola Poljane, ki je za potrebe projekta nudila prostor, računalniško opremo in prostovoljce. Udeleženci so bili zelo zadovoljni, med drugim so se naučili tudi uporabe družabnega omrežja Facebook.

Delavnice – po vsej Sloveniji so potekale med 15. in 19. oktobrom – so ponovno združile dve generaciji, ki si lahko vzajemno izmenjata dragoceno znanje in izkušnje, kar lepo sovпада z letošnjim evropskim letom aktivnega

staranja in medgeneracijskega dialoga. Starejši so se tako ob pomoči mlajših učili osnov računalništva, sodobnih oblik spletnega komuniciranja in tudi mobilne telefonije, kar je bila po navedbah organizatorjev izredna želja

udeležencev lanske Simbioze. Kot poudarjajo, sta cilja projekta spodbujanje starejših, da se vključijo v vseživljenjsko učenje in s tem dvignejo raven kakovosti svojega življenja, ter pozivanje k prostovoljstvu. Pokazati želijo, da sta medgeneracijsko sodelovanje in prostovoljstvo pomembno vsako leto in ne le ob posebnih priložnostih, pri čemer je potrebno poudarjati kontinuiteto in s tem graditi na dolgotrajnejših vezeh in odnosih.

V Gorenji vasi premalo zanimanja

Koordinator projekta v občini Gorenja vas - Poljane je bil Uroš Bogataj, ki je z izvedbo delavnice zelo zadovoljen, predvsem s sodelovanjem prostovoljcev in tistih, ki so bili pripravljeni sodelovati kot vodje delavnic. »Se je pa nekoliko zatikalo pri pripravi, saj ni bilo dovolj prostovoljcev za vodje delavnic, da bi izvedli delavnice še v Gorenji vasi – zato je bila računalniška učilnica v OŠ Poljane res zelo polna, saj je bilo namesto 16 mest, kolikor jih je bilo razpisanih, zapolnjenih 20. Vendar se učimo in vse, s čimer nismo bili zadovoljni letos, lahko izvedemo bolje prihodnje leto,« je optimističen. Želi si, da bi študenti prihodnjič pokazali več interesa in pripravljenosti za pomoč.

Glede izbora tem za delavnice je koordinator povedal, da poskušajo biti aktualni in udeležence naučiti resnično uporabnih stvari. Tri področja so bila enaka kot lani, in sicer osnovno seznanjanje z računalnikom, uporaba interneta in elektronske pošte, dodali pa so še brezplačna komunikacijska orodja in mobilno

Udeleženci o projektu:

Jure Kumer, šolski računalnikar in pomočnik na eni izmed delavnic:

»V letošnjem letu se je naša šola znova pridružila projektu Simbioza@, in sicer je brezplačno ponudila računalniško učilnico, sedmim učencem pa smo se kot prostovoljci pridružili še trije zaposleni na šoli. Zanimanje za udeležbo je v našem okolju preseglo lanskoletno, saj se je delavnic udeležilo kar 20 starostnikov. Res je bilo prijetno videti povsem polno učilnico, napolnjeno z vedoželjnimi, pričakujočimi in tudi malo negotovimi pogledi. Udeleženci so bili zelo motivirani za delo in ob koncu tudi zadovoljni s pridobljenimi informacijami in novim znanjem. Na koncu so nekateri že spraševali, kdaj bo ponovno organizirano kaj podobnega. Tudi za prostovoljce lahko dodam, da smo vsi z veseljem pomagali in tako starostnikom omogočili, da se malo zblížajo s sodobnimi pripomočki in z napravami. Teden Simbioze je po mnenju vseh udeležencev lepo uspel. Osebnostno

tovrstno povezovanje generacij zelo podpiram in upam, da bo projekt tekel še naprej.

Polona Zupan, mentorica prostovoljcev na šoli in vodja ene izmed delavnic:

»Na našem srečanju smo udeležence seznanili z internetom: kaj je internet in za kaj se ga uporablja v vsakdanjem življenju. Udeležence smo naučili, kako dostopamo do informacij, uporabljali smo iskalnik in spletno vrstico (iskanje podatkov preko URL-naslova). Naučili so se shranjevanja zaznamkov, tako da bodo priljubljeno spletno stran lažje ponovno obiskali, in spoznali še veliko drugih, vsakodnevno uporabnih stvari.

Ker sem pri projektu prvič sodelovala, so me presenetile vnema ter zagnanost udeležencev in hkrati želja po znanju in učenju. Tudi pretiranega strahu pred uporabo računalnika ni bilo, prav tako niso dovolili, da bi jih napake in nepoznavanje zaustavili, tako da so ves čas spraševali in se želeli še izpopolniti. Čas, ki je

bil zelo aktivno zapolnjen, je prehitro minil. Bili so zelo prijetna in hvaležna družba. Tudi naši prostovoljci (učenci) so bili zelo marljivi in polni razumevanja ter spoštovanja starejših.

Danica Krek, udeleženka:

»Bilo mi je všeč, ko smo se prijaviili v facebook. Imeli smo zelo prijaznega mentorja ter pomočnike. Pomoč učencev mi je zelo koristila, zato bi se vsem učencem lepo zahvalila za vso pomoč in vložen trud.

Andreja Novak, udeleženka:

»Pri Simbiozi mi je bilo najbolj všeč, da se nismo preveč lovili, da smo imeli pomoč učencev. Najboljša lastnost računalnika pa se mi zdi to, da s pomočjo vseh teh tipk z lahkoto rešujemo križanke, ki jih bom od zdaj naprej lahko reševala na računalniku.

Ivanka Mrak, udeleženka:

»Večino stvari, ki so nam bile predstavljene, sem že znala, vendar sem jih z zanimanjem osvežila. Otroci so bili zelo aktivni, veliko so pomagali – predvsem starejšim moškim, ki so bili v primerjavi z ženskami malo bolj nerodni. Skupina je bila

moje fotke gledat?«

telefonijo. Kot pravi Bogataj, je z organizacijskega vidika projekt dokaj zahteven. Poleg redne službe je potrebno poskrbeti še za koordinacijo projekta v občini, tako je to za koordinatorja brez pomoči prostovoljcev težko, saj je treba določene stvari opraviti med delovnim časom. Poleg koordinacije projekta za občino

prevelika, naslednjič bi bilo bolje narediti v dveh skupinah, mogoče tudi razvrstiti po znanju. Delavnice so se mi zdele odlične, tudi ideja o medgeneracijskem sodelovanju, zato bi se take vrste izobraževanja še udeležila.

Urban Tavčar, prostovoljec:

»Za sodelovanje pri projektu Simbioza sem se odločil, ker me je zanimalo, kako starejši gledajo na novo tehnologijo in koliko jo znajo uporabljati. Na delavnici sem bil pozitivno presenečen, saj so udeleženci kljub svojim letom dobro opazovali, sodelovali ter se tudi veliko naučili. Veliko so sami naredili, si med sabo pomagali ali pa brez težav vprašali za nasvet.

Iz statistike:

V projektu je bilo 5033 udeležencev,
3250 prostovoljcev.

Uporabljenih je bilo 5254 računalnikov.

Najstarejša udeleženka je imela 93 let.

Najmlajši prostovoljci so imeli 10 let.

Gorenja vas - Poljane je bilo potrebno prevzeti to delo še za občino Žiri, saj tam niso imeli svojega koordinatorja.

Dodajali bodo nove vsebine

Udeleženci delavnic v Poljanah so bili upokoenci, pri čemer so bile med njimi velike starostne razlike in tudi razlike v znanju računalništva. »Zadnji dan, ko smo se ukvarjali z mobilnimi telefoni, je bil po mojem mnenju najbolj zanimiv, zato je škoda, da ravno takrat niso bili prisotni vsi. Verjetno ne čutijo potrebe po večji oz. bolj razširjeni uporabi mobitela,« strni svoje vtise sogovornik, ki že razmišlja o prihodnji Simbiozi. Kaj bo prinesla novega, še ne ve zagotovo, vsekakor pa si organizatorji želijo projekt še razširiti z novimi vsebinami, npr. z uporabo tabličnih računalnikov ali s čim drugim, kar se bo morda še pokazalo kot aktualno.

Ob koncu uspešno izvedenega projekta gre posebna zahvala OŠ Poljane za pomoč pri izvedbi, Občini Gorenja vas - Poljane za prijaznost in njen prispevek, da na delavnicah niso bili žejni in lačni, OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas za pripravljenost na sodelovanje ter seveda vsem prostovoljcem.

Ana Tušek

Moja vloga pomočnika oz. svetovalca mi je bila všeč in bi z veseljem ponovno sodeloval. Tudi sam sem se naučil kaj novega, predvsem v zvezi s spletnimi zemljevidi.

Projekt je potrdil moje prepričanje, da ni pomembno, koliko si star – če se želiš naučiti nečesa novega, se lahko kadar koli, le odločiti se je treba.

Katja Stanonik,
prostovoljka:

»Prva delavnica na Simbiozi me je zelo presenetila, saj je koordinator povedal veliko stvari, ki jih tudi jaz nisem vedela, čeprav vem že kar nekaj o računalništvu.

Odločila sem se, da bom delavnice obiskovala ves teden, saj me je zanimalo, kako se starejši »spopadajo« z računalniki. Za nekatere je bilo vse novo; naučili so se uporabljati miško, spoznali so osnove worda in interneta, se registrirali na hotmailu in facebooku... Bilo mi je všeč in mislim, da je bilo tudi drugim udeležencem.

Zlati kamen

Smo občina dobrega življenja

Občina Gorenja vas - Poljane je oktobra prejela certifikat zlati kamen »Občina dobrega življenja« za leto 2012/2013. Izdaja občine, ki ponujajo prebivalcem kakovostno raven življenja, in jih poleg tega odlikuje tudi solidna in uravnotežena stopnja doseženega razvoja.

Izhodišče za podelitev certifikata so konkretni in merljivi podatki, združeni v indeks ISSO 2012. Sestavlja ga 32 kazalnikov, izvedenih iz statističnih, finančnih in gospodarskih podatkov občine, in meri doseženo stopnjo njene razvitosti. Spremlja demografska gibanja, učinkovitost delovanja občine, dinamiko gospodarskega razvoja, stanje na trgu dela in na področju izobrazbe, življenjskega standarda, stopnje socialne kohezije in stopnje okoljske osveščenosti v občini.

»Certifikat ima veljavo, saj v duhu vodila projekta Zlati kamen izpostavlja tiste, ki so najboljše oziroma ustrezajo izbranimi kriterijem, in ni nič narobe, če s tem nagradimo več občin, ki delajo uspešno,« na vprašanje o pomenu certifikata glede na število občin, ki lahko prejmejo, odgovarja Maja Mandoska, vodja projekta. Občin, ki lahko prejmejo certifikat, je namreč 48. Kot pojasnjuje, se podatki med letom spreminjajo, zato se bo indeks izračunaval za vsako leto posebej. »Za pridobitev certifikata se je za zdaj odločilo 17 občin, z nekaterimi smo še v dogovoru, nekaj pa se jih ni odločilo za pridobitev certifikata.«

Občina ob prejemu certifikata podrobneje razlage kazalnikov ne prejme, saj jo projekt Zlati kamen ne ponuja v osnovni ceni certifikata. Za podrobnejšo razlago je potrebno odšteti 300 evrov. Občina lahko na svojo spletno stran prenese certifikat ISSO Zlati kamen, prav tako pa v enoletno uporabo prejme značko certifikat ISSO Zlati kamen, ki jo lahko uporablja na dopisih in v drugem promocijskem materialu občine.

»Kako bo občina uporabljala certifikat, oziroma kaj bo s tem pridobila, je stvar občine in njenega marketinga – kakšno zgodbo bo razvila, kako bo predstavila javnosti pridobitev certifikata. Mi zagotavljamo informacijo, da je glede na metodologijo občina uvrščena med 48 najboljših,« je še povedala Mandoska. Na občini dodatnih pojasnil niso mogli dati.

Projekt Zlati kamen, sicer blagovna znamka v lasti podjetij SBR in Planet GV, pripravlja skupina sedmih strokovnjakov iz različnih podjetij in ustanov. Metodologijo za izbor najboljših občin pripravlja raziskovalni konzorcij, ki združuje strokovnjake s slovenskih univerz.

Lidija Razložnik

Začetek 1. svetovne vojne in

Odločili smo se, da Rupnikovo linijo, njen začetek, povod za gradnjo, potek utrjevanja in njeno zapuščino podrobneje predstavimo našim občanom, saj zanimanje za ogled utrd ob postaja iz leta v leto večje. Pri turističnem vodenju naših obiskovalcev po utrdah smo ugotovili, da je zgodovina med obema vojnoma, rapalska meja in Rupnikova linija med ljudmi, predvsem med mladimi, premalo poznana. Tudi vsi mi, občani, se premalo zavedamo, kakšno zgodovinsko bogastvo skrivajo betonske utrdbe in kakšen turistični biser imamo prav sredi naše čudovite narave, v naših domačih krajih.

V naslednji številki bomo predstavili začetek in potek gradnje zahodne obrambne linije (Rupnikove linije).

naslednika Franca Ferdinanda, kar je bil dejanski povod za pričetek prve svetovne vojne, zato je Avstro-Ogrska napovedala vojno Srbiji. Nemčija, zaveznica Avstro-Ogrske, je z napadom zagrozila carski Rusiji, če bi se le-ta odločila pomagati Srbiji. Francija in Združeno kraljestvo pa sta bili zaveznici Rusije. In zgodilo se je. Začela se je prva svetovna vojna. Kraljevina Italija se v spore ni vmešavala, čeprav je imela podpisano zavezništvo z Avstro-Ogrsko. Ko jo je Franc Jožef I. prosil za pomoč, je v zameno zahtevala Istro in Dalmacijo, na kar cesar ni pristal. Leta 1915 je bila vojna razvneto po vsej Evropi. V krvi je ležalo več milijonov ljudi. Združeno kraljestvo, Francija in Rusija, imenovane tudi antantne sile, so Italijo, ne glede na njeno zavezništvo z Avstro-Ogrsko, prosile za pomoč pri ustavitvi Avstro-Ogrske in Nemčije. V Londonu so z Italijo 26. 4. 1915 podpisale tajni sporazum.

Italija se je zavezala napovedati vojno centralnim silam (Avstro-Ogrska, Nemčija, Bolgarija in Turčija), v zameno pa bi v primeru

Za lažje razumevanje, kaj je utrjevanje zahodne meje med obema vojnoma pomenilo za ohranitev našega ozemlja, vam bomo v nekaj naslednjih številkah Podblegaških novic poskušali približati potek tedanjega časa, življenje ljudi ob meji in vlogo utrd, ki so posejane po celotnem območju naše občine.

Leto 1914. Živelimo smo v ogromnemu avstroogrskega cesarstvu pod cesarjem Francem Jožefom I. V Sarajevu je bil 28. junija 1914 izveden atentat na avstroogrskega prestolo-

Razdelitev Slovenije po podpisu Rapalske pogodbe.

Novi projekti

V občini imamo inovativne kmetije

Na zadnji občinski seji so se svetniki seznanili s sklepom o začetku priprave podrobnega prostorskega načrta za gradnjo senika kmetije in sirarne Bogataj v Gorenji vasi. Sklep so soglasno sprejeli, saj je po besedah podžupana Tomaža Pintarja kmetij, ki so sposobne inovativnih investicij, čedalje manj. Prispevajo tudi k promociji občine, zato je potrebno takšne projekte podpreti.

Zakona o prostorskem načrtovanju določa, da sklep o začetku postopka za OPPN-je, za katere v občinskem prostorskem načrtu priprava ni bila predvidena, sprejme občinski svet, kar velja tudi za primer sušilnice sena.

Kmetija Pustotnik bo v prihodnjem letu, predvidoma marca, odprla vrata novega, večjega in sodobnejšega objekta, ki ga bodo poimenovali sirnica. »V objektu bodo proizvodni prostori, kot so sirarna in zorilnica, degustacijski prostor, kjer se bodo odvijale različne degustacije sira in mlečnih izdelkov ter kulinarčni dogodki – vse z namenom ljudem predstaviti sir in sirarstvo na eni strani kot obrt, na drugi pa kot kulinariko,« je pojasnila Žužana Brencetova s kmetije Pustotnik in dodala, da bodo v sirnici imeli še učno sirarno, kjer bodo organizirali naravoslovne dneve in tečaje za vse, ki jih bo zanimala predelava mleka v sir. Prav tako bo tam tudi nova prodajalna, ki bo ponujala vse domače sirne in mlečne izdelke ter bo imela gostinsko-turistično noto.

Kot je še pojasnila Brencetova, je bil povod za izgradnjo sirnice povečanje proizvodnih prostorov z željo, da so prijazni in udobni za delo ter z vso pripadajočo opremo omogočajo lažje delo.

Obe kmetiji sta na svojem področju uspešni ter sta sinonim za kakovost. S svojimi izdelki in z uspešnim delom sta ime naše občine ponesli daleč okoli ter z zastavljenimi projekti težita k še večji kakovosti in uspešnosti, kar pa je, sploh v trenutnih časih, vredno vse pohvale.

Lidija Razložnik

Foto: Lidija Razložnik

Vrata Pustotnikove sirnice se bodo odprla predvidoma marca prihodnje leto.

Gradnja bo predvidoma obsegala senik s tehnologijo treh boksov, kjer se suši krma s pomočjo segretega zraka ali toplotne črpalke. »Na tak način bi v nepredvidljivih vremenskih razmerah omogočili spravilo kakovostne suhe krme ter tako pridobili t. i. seneno mleko,«

je pojasnil Lojze Bogataj s kmetije Bogataj. Skladno z zakonodajo se lahko na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe načrtuje kmetijske objekte, ki so neposredno namenjeni kmetijski dejavnosti, če je prej sprejet občinski podrobni prostorski načrt. Novela

podpis Rapalske pogodbe

zmage dobila Trst, Trento, Gorico, Istro, protektorat nad Albanijo, pristanišče Vlorë v Albaniji, Dodekaneške otoke, Zadar, dele Dalmacije, dolino Soče ter del nemškega, azijskega in afriškega kolonialnega imperija.

Italija je čez en mesec izpolnila obljubo in začela se je krvava soška fronta. V številnih bitkah in treh letih krvavega obstreljevanja je avstroogrsko-nemška vojska zaustavila vse napade Italijanov. V zadnji 12. bitki pa je italijansko vojsko premagala pri Kobaridu (Čudež pri Kobaridu, 24. oktober–27. oktober 1917) in jo pognala vse do reke Piave. Toda zaradi notranjega razsula v državi in zaradi porazov na drugih bojiščih je bila Avstrija 4. novembra 1918 prisiljena podpisati premirje z Antanto, država pa je razpadla. 11. novembra 1918 je bilo konec prve svetovne vojne.

Po razpadu dvojne monarhije je na našem ozemlju nastala Država Slovencev, Hrvatov in Srbov (Država SHS), ki pa ni bila mednarodno priznana in je bila brez določenih meja. Po združitvi s Kraljevino Srbijo, 1. 12. 1918, pa je bila ustanovljena Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Kraljevina SHS), ki je bila sicer z Versajsko pogodbo leta 1919 mednarodno priznana, vendar pa se je pri določanju njene meje pojavljalo veliko problemov.

Italijani so izkoristili zmedo pri določanju meja in njihova vojska se je počasi pomikala proti Ljubljani, vendar so jo slovenski in srbski prostovoljci zaustavili, še preden jim je uspelo priti v Ljubljano. Da bi preprečili morebitne nove spopade, so se leta 1920 v mestu Rapallo sestale Kraljevina Italija, Kraljevina SHS in antantne sile (Združeno kraljestvo, Francija in Rusija) ter podpisale razmejitveno pogodbo, imenovano Rapalska pogodba. Italija je pridobila obljubljeno ozemlje iz leta 1915 (London-ski tajni sporazum) in celo več.

Nova meja je odrezala skoraj eno tretjino slovenskega etničnega ozemlja od matične države.

Po Rapalski pogodbi je meja v grobem potekala od tromeje na Peči čez Ponce na Jalovec, po razvodju med Sočo in Savo, mimo Vršiča in Razorja na Luknjo in Triglav. S Triglava se je nadaljevala preko Hribaric na greben Špičja, Lanževico in od tu na Tolminski Kuk preko Vogla, Rodice, Črne prsti, Koble proti Možicu in Lajnarju, kjer se je spustila na Petrovo Brdo. Od tu je šla naprej pod Poreznom, mimo Črnega vrha na Špehovše (zahodno od Blegoša), nato se je spustila do Leskovice in naprej mimo Krnic pri Novakih do Vrhovca, Podlanišča, Podjelovega Brda, Nove Oselice, Laniš, Jazen in Javorjevega Dola.

Od tu pa po hribovju levega brega Sore do Breznice. V Osojnici je presekala cestno povezo Žirov z Idrijo, ker je šla naprej mimo Zavratca in Hotedršice na Planinsko polje in na vzhodna pobočja Javornikov in Snežnika proti Reki. Italiji so pripadli tudi otoki Srakane, Unije, Cres, Lošinj, Lastovo, Palagruža in mesto Zadar.

Nova meja je lokalno slovensko in hrvaško prebivalstvo močno prizadela. Zapirali so slovenske šole, požgali slovenski narodni dom v Trstu, pričeli s poitalijančevanjem, preselje-

Raglasitev Kraljevine SHS 1. decembra 1918

vanjem domačinov in priseljevanjem Italijanov. Ozemlje, ki so ga pridobili, so Italijani takoj začeli utrjevati z nadzemnimi in podzemnimi utrdбами ter obmejnimi karavami. Strogo so nadzirali mejo in takoj postavili mejnike.

Življenje ob meji ni bilo lahko, saj se je bilo potrebno prilagajati oblasti in jeziku, kar je vplivalo tudi na značaj ljudi. Iz izkušenj so se naučili, da je potrebna previdnost, postali pa so tudi zelo iznajdljivi. V krajih ob meji je cvetel kontrabant (tihotapstvo), ki je ljudem pomenil pomemben dodaten vir zaslužka, hkrati pa je ljudi reševal pred revščino. V Italijo so nosili predvsem doma pridelane izdelke (maslo, meso ...), pa tudi stvari, ki se jih je pri nas dobilo poceni, tam pa drago prodalo (saharin, tobak ...). Iz Italije pa so prevažali predvsem stvari, ki so bile pri nas dražje (rozine, suhe slive, riž, vino ...).

Doživljaj ob rapalski meji

O rapalski meji so na Sovodnju pisali v prvi knjigi Moj kraj skozi čas. Iz nje povzemamo

naslednji doživljaj:

Neki mož v Podlanišču je zelo rad kontrabant. Nekoč je odšel v kontrabantarsko trgovino v Podjelovo Brdo. Kupiti je nameraval malo sladkorja. Še pred odhodom je doma popil pol fraklja žganja, ostalo pa je vzel še s seboj. Ko je prišel mimo konfina, so ga ustavili italijanski financarji, ga pretipali in ugotovili, da je leva stran površnika nekoliko predebela. Odkrili so stekleničko z nekaj žganja. Rekli so mu, da ne more domov, ker tihotapi žganje, čeprav je imel do hiše le nekaj korakov. Stopil je nekaj metrov nazaj, na dušek izpil še preostalo vsebino in vprašal: »Passo andare a cassa?« / Ali sedaj lahko grem domov? / Stražniki so mu, smeje se, to dovolili.

Za strokovni pregled članka se zahvaljujemo prof. dr. Dušanu Nečaku.

Zbrala in uredila Marjeta Šifrar,
foto iz knjige Rupnikova črta in druge
jugoslovanske utrdbe iz obdobja 1926–
1941 (Miloš Habrnal in sodelavci)

Vila Spinola v San Michele di Pagano, v kateri je bila 12. novembra 1920 podpisana Rapalska pogodba

Po končani sezoni – servis

Kolesarjenje je priljubljena oblika rekreacije, saj je primerna za vse generacije. Dobro je za pridobivanje kondicije, oblikovanje telesa in sprostitve, poleg tega pa zmanjša tveganje za nastanek bolezni srca in ožilja, niža visok krvni pritisk, poveča vzdržljivost organizma in zmanjšuje stres. Katero kolo izbrati, je odvisno od več dejavnikov, za vse pa velja, da morajo biti tehnično brezhibna.

V tednu mobilnosti, ki je potekal konec septembra, je bilo organizirano tudi servisiranje koles pred občinskim domom v Gorenji vasi. Kot so povedali serviserji Bokal sporta, ki so na dogodku poskrbeli za brezhibnost pripeljanih koles, je bil odziv občanov nad pričakovanji. Največ težav so imeli občani s slabimi zavori, poškodovanimi menjalniki in drugimi manjšimi napakami. Na splošno pa ocenjujejo, da bi lahko lastniki koles bolj skrbeli za njih.

Za manjša popravila na kolesu lahko poskrbimo tudi sami, še posebej, če se kakšna neprijetnost, kot na primer počena zračnica, zgodi nekje v naravi, kjer ni v bližini kolesarskega servisa. Zato je priporočljivo, da so v torbici na kolesu vedno tudi nadomestna zračnica in najosnovnejše orodje ter seveda tlačilka. V Bokalu sportu svetujejo: če je počila zračnica, pred menjavo dobro preglejte zunanji plašč, da ni ostal v njem kakšen oster predmet, ki bi lahko ponovno predril zamenjano zračnico. Seveda je treba pred vsako vožnjo preveriti tlak v zračnicah in delovanje zavor. Priporočljivo pa je tudi, da na pot vedno vzamete s seboj tudi mobilni telefon, da lahko pokličete na pomoč, če je potrebno.

Gume naj bodo dobro napolnjene

Po končani kolesarski sezoni je tako kot druge reči treba tudi kolo pripraviti na daljše mirovanje. V Bokalu sportu svetujejo, da se kolo servisira po končani sezoni ali vsaj pred začetkom nove sezone. Pri tem je pomembno, da se vsi vitalni deli namažejo, in če je le mogoče, naj kolo ne stoji na gumah, ampak ga obesite nekam pod strop. Če te možnosti nimate, je treba poskrbeti, da so gume dobro napolnjene. Čez zimo jih vsake toliko časa preverite, da ne bi postale bulaste. S kolesa pa tudi očistite vso nesnago, da boste spomladi s toliko večjim veseljem posegli po kolesu in začeli novo kolesarsko sezono.

Tina Dolenc

Loncev in pepela nič več v zeleni zaboj

Od novembra ostanek komunalnih odpadkov iz naše občine oddajamo v sežigalnico v Maribor, je sporočila Kristina Knific z občine. Sežig zmanjšuje obremenitev okolja zaradi odlaganja odpadkov, hkrati pa to od nas zahteva tudi zakonodaja.

Vendar, kot pravi Knificeva, bomo morali občani biti pri oddajanju ostanka odpadka v zelenih zabojnikih še bolj natančni. »Ker se odpadki pred sežigom zmeljejo, med njimi ne sme biti kovinskih odpadkov. Prav tako med temi odpadki ne sme biti lesnega pepela.« Pojasnjuje, da so sicer takšna pravila veljala že do zdaj, po novem pa na to moramo biti še posebej pozorni. »Če med odpadki ne bo kovin in pepela, jih pred oddajo na sežig ne bo treba dodatno sortirati. Verjamemo, da to zmoremo

v vsakem gospodinjstvu/objektu in se na ta način izognemo dodatnim stroškom – dvigu cen storitev.«

Kovinske odpadke (npr. ponve, lonce, pločevino ...) je treba oddati kot v zbirnem centru v Todražu, ki je odprt ob sredah med 8. in 17. uro ter drugo soboto v mesecu od 8. do 12. ure. Oddaja je brezplačna.

Lesni pepel spada med biološke odpadke in se ga uporabi kot »gnojilo« (npr. na vrtu, zelenici, sadovnjaku, travniku), za odganjanje škodljivcev ali pa se ga odda izvajalcu javne službe kot biološki odpadke (naročilo odvoza na telefonsko številko: 04/51-83-122).

Kristina Knific je za dodatne informacije dosegljiva po telefonu na številko 04/51-83-122. K. K.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropa investira v podeželje

LAS loškega pogorja vas v okviru projekta »MOJ EKO VRT« vabi na predavanje:

EKOLOŠKI SADOVNJAK

Spoznali bomo, kaj vse moramo upoštevati, ko se odločimo, da bomo postavili ekološki sadovnjak: kdaj in kje zasaditi sadno drevje, ustrezna podlaga za sajenje, stare in nove odporne sorte, sajenje sadnega drevja, oskrba sadovnjaka ipd.

Predavala bo Germana Pivk, koordinatorica za sadjarstvo pri Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj.

Razpored predavanj:

- 4. 12. 2012, ob 19. uri v prostorih DPD Svoboda v Žireh,
- 6. 12. 2012, ob 19. uri v OŠ Ivana Tavčarja v Gorenji vasi,
- 11. 12. 2012, ob 19. v Domu čebelarjev ČD Škofja Loka v Brodeh,
- 13. 12. 2012, ob 19. uri v predavalnici OŠ Železniki.

Vsebina predavanja je na vseh lokacijah enaka.

Predavanja so brezplačna, prijave pa obvezne. Prijavite se lahko po e-pošti: info@las-pogorje.si (navedite tudi ime, priimek in telefonsko številko) ali po telefonu: 04/51-20-131.

Projekt »Moj eko vrt« se izvaja v partnerstvu LAS loškega pogorja, Kmetijsko-gozdarske zadruge, z. o. o., Škofja Loka ter občin Gorenja vas - Poljane, Škofja Loka, Železniki in Žiri in je financiran iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, nacionalnih sredstev ter sredstev partnerjev.

Ekološki otok ni mesečno smetišče

Na ekoloških otokih stojijo zabojniki, namenjeni lokalnim prebivalcem, ki vanje sortirano odlagamo steklo, papir, embalažo, dan pred napovedanim odvozom pa tja odložimo še tipizirane vreče z embalažo oziroma ostankom komunalnih odpadkov iz gospodinjstev oz. lokalov.

Ekološki otok ob parkirišču na Sovodnju približno 14 dni pred odvozom.

V praksi je slika marsikje precej drugačna, kar mesec za mesecem opažamo tudi na ekološkem otoku ob parkirišču sredi Sovodnje. Občina vsem gospodinjstvom enkrat na leto pošlje razpored odvoza posameznih odpadkov. V letih že merimo mesečni odvoz po ustaljenem urniku. Zdaj bi vsak tudi brez

prejetega obvestila že moral poznati oddajni dan v določenem tednu meseca za embalažo ali ostanek komunalnih odpadkov. Ob dejstvu, da se rumene, zelene in druge vreče posameznih gospodinjstev in lokalov na otoku pojavijo že dan ali dva po odvozu, bi človek pomislil, da to ni več pomota ali nevednost posameznih

krajanov, temveč načrtna neodgovornost in brezbržnost. Tako v dopisih občine kot tudi na KS Sovodnje prosijo in opozarjajo, da vreče na ekološke otoke prinašate dan pred pobiranjem določene frakcije. Otoki niso namenjeni skladiščenju občutljivih vreč za daljši čas, saj jih trgajo živali, raztresejo in razvlečejo vsebino, ki okolici nudi kaj klavrn viden.

Vsak otok ima sicer uradnega skrbnika. Ta ni postavljen zato, da bo več tednov do ponovnega odvoza varoval odložene vreče in jih vsak dan pospravljaj, raztrgane ter razsute, ker pač posameznik polne ne zmore nekaj časa zadržati doma in je oddati šele dan pred odvozom.

Pohvalo zaslužijo mnogi občani, ki vestno ločujejo odpadke že na izvoru oziroma jih poskušajo ustvariti čim manj, in vsi, ki spoštujejo red na ekoloških otokih. Vsem ostalim pa velja povabilo k dvigu ekološkega čuta ter odgovornosti do sebe in sokrajanov. Slika na ekološkem otoku ob parkirišču na Sovodnju deset dni pred odvozom embalaže in devetnajst dni pred pobiranjem ostanka komunalnih odpadkov ni primerna svojemu imenu.

Milka Burnik

Klemen Stanonik, zlati maturant

Z učenjem, znanjem in delom se posveča hortikulturi

Klemen Stanonik iz Zakobiljke je po končani osnovni šoli v Poljanah izobraževanje nadaljeval in uspešno končal na srednji strokovni šoli v Strahinju, kjer je prejel naziv hortikulturni tehnik. Štiriletno šolanje je zaključil kot zlati maturant. Izbrana smer vsekakor ni bila naključje, saj izhaja iz družine, ki se že vrsto let posveča vzgoji rastlin za prodajo.

Kako bi ocenil svoje dosedanje delo? Si bil nad uspehom mature presenečen?

Moram priznati, da me je končni uspeh kar malo presenetil, čeprav sem se na maturo dobro pripravil. Vedno sem si znal razporediti čas za šolo, delo in ostale dejavnosti. Veliko lažje sem se učil tisto, kar me je zanimalo, motiviralo, pri strokovnih predmetih pa so mi zelo pomagale tudi izkušnje iz domače vrtnarije.

Za kateri predmet si se največ pripravljaj in zakaj?

Poklicno maturo sem opravljal iz slovenščine, angleščine, hortikulture (s sklopom strokovnih predmetov) in z zagovorom projektne naloge. Zbral sem dvaindvajset od triindvajsetih točk.

Največ časa in misli sem zagotovo namenil hortikulturi, pa ne zaradi zahtevne, temveč obsežne snovi. V tem sklopu je bilo zbranih več strokovnih predmetov, ki smo jih obravnavali vsa štiri leta. Vedel sem tudi, da mi bo ta del pri nadaljnjem študiju in poklicu nasploh najbolj koristil.

Imeli smo ustni in pisni del. Zdi se mi, da spraševanje poteka bolj sproščeno od pisnega dela. Poleg tega med pogovorom hitro opaziš, če si pri katerem vprašanju zgrešil bistvo ali pozabil na določeno stvar. Čeprav sem bil dobro pripravljen, sem imel sprva mešane občutke, vendar mi je bila večina vprašanj blizu in z reševanjem ni bilo težav. Vedno pa se najdejo tudi tiste dvom-

ljive naloge, pri katerih se do izida rezultatov sprašuješ, ali si jih sploh rešil pravilno.

Si do sebe zelo zahteven, se pohvališ tudi za manjše uspehe?

Sam se navadno ne pohvalim rad, lepo pa je slišati potrdilo, da kdo ceni moj trud, znanje in vse doseženo delo. Do sebe sem bil vedno dovolj zahteven, na svojem področju pa imam tudi zastavljene cilje, ki jih nekega dne nameravam doseči.

Vpisal sem se na Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani. Tu sem začel z visokošolskim študijem v smeri agronomija – hortikultura. Sprva sem okleval med tem in univerzitetnim programom, pa sem se nazadnje odločil za visokošolskega. Ta obsega več praktičnega pouka, saj sem tudi po naravi bolj praktičen tip človeka.

Kako si poleg dnevnega učenja v preteklem šolanju še porabil čas?

Trudil sem se po svojim močeh pomagati tako v domači vrtnariji kot pri terenskem delu. V spomladanski sezoni sem si v ta namen nekajkrat vzel delovni dopust. Tudi zdaj skrbim za promocijo, urejam spletno stran vrtnarije in dodajam aktualne novice, opise rastlin in podobno. Prosti čas sem izkoristil tudi za zabavo in stvari, ki me poleg vrtnarstva še veselijo.

Med šolanjem sem večino dejavnosti dobro uskladi, le zadnja dva tedna pred maturo sta bila bolj zasedena.

V Strahinju si se vsak dan vozil, enako je zdaj. Vožnja ti vzame precej časa.

Za pot v Strahinjo sem navadno porabil eno uro. Šola je imela in ima še vedno odlične direktne povezave z našo dolino, tako da smo se redko presedali. Za vožnjo z avtobusom v Ljubljano sem se odločil predvsem zaradi ugodne cene vozovnice. Tokrat ni direktne povezave, vzame mi dve uri časa v eno smer. Dobro ga je mogoče izkoristiti za druženje, pregled snovi, v napornih dnevih pa tudi za dremanje.

Zlati maturant si verjetno zna narediti zanimive počitnice po maturi, kajne?

Zagotovo so bile ene lepših in najdaljših počitnic, a so vseeno prehitro minile. Fantje smo odšli za nekaj dni v Budimpešto. Bil sem na morju, obiskal sem drevesnico v Toskani, odšel na izlet po avstrijskih vrtnarijah in si ogledal Dunaj. Tudi na naše gore nisem pozabil.

V podjetju Ocean Orchids v Dobrovniku sem teden dni delal v specializirani vrtnariji orhidej. Večji del poletja pa sem med tednom doma urejal okolico in izvedel nekaj projektov na terenu.

Kaj priporočaj bodočim maturantom?

Mladi smo in brez zabave ne gre, vendar je treba misliti tudi korak dlje. Dobro je, da se vsak odloči za šolo, ki ga veseli, saj je tako najlažje delati. Motivacija v največji meri pripomore k uspešno zaključeni maturi, seveda pa brez trdega dela ne bo šlo.

Milka Burnik

Defibrilator tudi na Trebiji

Defibrilator je naprava življenjskega pomena, ki se uporablja za ukrepanje ob srčnem zastoju. Z njo skozi srce prizadetega spustimo sunek električnega toka in mu tako pomagamo oziroma rešimo življenje. Kako pomembno je življenje ter reševanje prizadetih, se zavedajo tudi gasilci. K lažjemu in uspešnejšemu reševanju pripomore tudi defibrilator, ki ga v OGP občine Gorenja vas - Poljane že imata PGD Javorje in PGD Sovodenj. Pred kratkim ga je dobilo tudi PGD Trebija.

Društvo je defibrilator kupilo s pomočjo donacij obrtnikov iz bližje ter daljne okolice. »V društvu že imamo nekaj posameznikov, ki so večji reševanja in prve pomoči, nekaj članov je prijavljenih tudi na tečaj za bolničarja. Predavanje in tečaj bomo najprej pripravili za gasilce, da jih usposobimo za ravnanje z njim. Imamo pa v načrtu sestaviti tudi enoto bolničarjev, ki bi ljudem pomagala na terenu kot enota prve pomoči,« je povedal predsednik PGD Trebija Andrej Jereb.

Gasilec Jošt Kokalj, sicer študent medicine, je društvu pri izbiri in nakupu defibrilatorja veliko pomagal s strokovnimi nasveti in informacijami. Posvetoval se je z ljudmi, ki s tem že imajo izkušnje in delajo na terenu. »Tako smo najprej kupili nahrbtnik za prvo pomoč. Defibrilator ni stacionaren in je v manjšem gasilskem vozilu, saj smo del vozila preuredili za namene prve pomoči. Defibrilator smo kupili, da bi vzpostavili enoto za nudenje bolniške pomoči,« je še pojasnil Jereb.

Ne sme nas biti strah uporabe

»Pobudo za nakup je dal svetnik, živeč na Sovodnju, saj je Sovodenj vas, ki je dokaj

oddaljena od centra. Sprva je bilo mišljeno, da naj bi bil nakup financiran iz sredstev Občine Gorenja vas - Poljane. Županu sem ob oddaji elaborata in podaji mnenja glede nakupa življenjsko pomembne naprave tudi svetoval oziroma zahteval, naj se defibrilatorji nabavijo za vsa društva. To žal ni bilo sprejeto, čeprav je pobuda za nakup prišla prav ob občinskih svetnikih. Tako so društva bila primorana sama poskrbeti za nakup ter sama zbrati sredstva,« je pojasnil poveljnik OGP občine Gorenja vas - Poljane Roman Kokalj ter dodal, da defibrilator, ki se nahaja v gorenjevaški lekarni, prav nič ne koristi, če dostop do njega ni možen 24 ur na dan oziroma kadar koli.

»Naprava je enostavna za uporabo in jo lahko uporablja laik. Človeka le ne sme biti strah pomagati prizadetemu. V slovenskem jeziku vodi reševalca skozi postopek, tako da ni možnosti, da bi prizadetega še bolj prizadeli ali poškodovali. Prav tako je na elektrodah narisana pravilna namestitvev. Defibrilator mora biti čim bližje prizadetemu, saj se po nekaj minutah fibrilacije srca možnost preživetja zelo zmanjša. Čimprejšnja električna defibrilacija je edini poseg, ki lahko vzpostavi ponovno

Foto: Lidija Razložnik

Na Trebiji bodo sestavili enoto bolničarjev, ki bo ljudem pomagala na terenu. V ta namen so preuredili manjše gasilsko vozilo, kjer sta že defibrilator in nahrbtnik s prvo pomočjo.

delovanje srca. Če bolnika defibriliramo v treh minutah po izgubi zavesti, lahko oživimo tudi 80 odstotkov umirajočih src. Če je zamuda večja kot deset minut, je možnosti za uspeh manj kot deset odstotkov, zato defibrilatorjev ni nikoli premalo,« je razložil delovanje Jereb. »V decembru predvidevamo predstavitev defibrilatorja tudi občanom in krajanom. Vsi tisti, ki bi jih zanimalo usposabljanje za ravnanje z defibrilatorjem, so vabljeni, da se predstavitev udeležijo.« Hkrati pa poziva občino, naj zagotovi več sredstev za delovanje gasilcev, saj vsa dela opravljajo prostovoljno.

Naslednja investicija, ki čaka gasilce na Trebiji, je nabava opreme, saj je obstoječa že zastarela. Čaka pa jih tudi obnova gasilskega doma. PGD Trebija, ki združuje okoli 250 članov, od tega 50 operativnih članov, v prihodnjem letu obeležuje 80-letnico delovanja in bo v juliju gostilo osrednjo gasilsko proslavo.

Lidija Razložnik

Občinska gasilska vaja

Vodja intervencije ima zahtevno nalogo

Oktobra, ki je mesec požarne varnosti, sta v naši občini že tradicionalno potekali občinski vaji gasilk in gasilcev. Kljub slabemu vremenu sta bili dobro obiskani. Na področju Zgornjega in Spodnjega Brda je potekala občinska vaja operativnih gasilcev s postrojem gasilskih enot v Poljanah. Gasilke pa so gasile na Dolgih Njivah.

Gasilska vaja članic je pokazala, da lahko tudi gasilke gasijo večji požar.

Z vajo v organizaciji PGD Poljane je bil poveljnik OGP občine Gorenja vas - Poljane Roman Kokalj zadovoljen, saj so gasilci, bila sta 102, pokazali tudi vršno tehniko reševanja. »Opažam, da vodje intervencij nimajo težav, ko je nanje potrebno peljati eno društvo. Težava se pojavi, ko je potrebno nanje peljati dve društvi ali več. Vodja intervencije se mora postaviti v to vlogo, kar pa mnogim, ki vodijo svojo osnovno enoto, predstavlja težavo. Velikokrat enote ne vodi poveljnik ampak nekdo drug, saj poveljnik morda iz različnih razlogov ni prisoten. Več ko bodo imeli ljudi, ki bodo sposobni vodenja večje skupine, boljše bodo akcije,« je po končani vaji pojasnil Kokalj. Na postroju gasilskih enot v Poljanah je bil tudi župan Milan Čadež.

Za pripravo gasilske vaje članic, bilo jih je 47, je bilo letos zadolženo PGD Lučine. »Smo edino OGP daleč naokoli, ki organiziramo gasilsko vajo članic in sem zadovoljen, da omenjena vaja obstaja, da se članice zberejo in tako lahko vidimo, da so

tudi one sposobne izpeljati timsko vajo oziroma gasiti večji požar. Od članic ne zahtevam visoke stopnje strokovnosti, zame je pomembno, da so pripravljene to početi. Tako lahko iz prve roke vidijo, kako to poteka ter morda občutijo delo pravih operativnih članov. Prav je tudi, da članice vidijo, kako gašenje večjega požara poteka v praksi. V okviru OGP občine Gorenja vas - Poljane deluje deset operativnih gasilk,« je strnil Kokalj.

Lidija Razložnik

Gasilska izobraževanja se začnajo

Decembra se bodo začela gasilska izobraževanja. Prvo, ki ga bo OGP občine Gorenja vas - Poljane organiziralo skupaj z civilno zaščito, bo izobraževanje za bolničarje. Sledila bosta začetni in nadaljevalni tečaj za gasilca. Na ravni GZ Škofja Loka bo potekal podčastniški in častniški tečaj, ki bo organiziran po novem letu. »Tečaja za sodnike ne bo, se pa dogovarjamo, da bi ga organizirali za mentorje,« je pojasnil poveljnik OGP Roman Kokalj. Izobraževanja v okviru občinskega poveljstva bodo v Domu občine Gorenja vas - Poljane. Več informacij dobite v društvih po občini. L. R.

O trgovanju KK Gorenja vas z mladoletnimi igralci

Kupil sem svojega sina

Kljub ne več rosnim letom sem septembra doživel nekaj, kar potrди rek, da se človek vse življenje uči. Bil sem ogorčen in razočaran.

Vsi starši želimo svojim otrokom le dobro, zanje bi naredili vse. Ko gredo v šolo, jim ta ponudi kopico interesnih dejavnosti. Izberejo si jih običajno več, in če imajo srečo, zadenejo tudi tisto pravo. Tako je bilo tudi pri mojem sinu. Njegov glavni hobi je postala košarka. Najprej je obiskoval košarkarski krožek na osnovni šoli, kasneje pa postal član Košarkarskega kluba Gorenja vas.

V tretjem razredu je domov prinesel papir – prijavo za prvo registracijo, češ naj ga podpišem, da bo lahko hodil na tekme. Seveda sem podpisal, v želji, da bo otrok nadgradil svoje udejstvovanje še z nečim novim. To pa je bila napaka! Na listu je pisalo, da s podpisom potrjujem, da se strinjam z Registracijskim pravilnikom Košarkarske zveze Slovenije. Tega do letošnjega septembra nisem niti videl, še manj poznal. Bil sem zaveden, saj bi me moral klub z njim seznaniti oziroma mi dati na vpogled, kaj v tem pravilniku piše. Ampak z omenjenim podpisom sem otroka klubu podaril.

Po koncu lanske mladinske sezone in napovedi nekaterih igralcev, da bodo zaključili z aktivnim igranjem, tudi sin v taki zasedbi, kot se je napovedovala, ni več videl smisla vztrajati.

Košarka mu pomeni način življenja, užitek, veselje, vendar ne za vsako ceno in ceno vsakogar. Že spomladi in zdaj, na jesen, je hodil na treninge v Škofjo Loko. Želel je igrati v sredini, kjer je baza

igralcev večja, večino njih je že poznal. Glede na to, da obiskuje gimnazijo v Škofji Loki in glede na letošnji urnik pouka, bi določene dneve ostal kar v Škofji Loki, pri starih starših.

Nekega dne mu je trener dejal, da se KK Gorenja vas z njegovim odhodom v KK Škofja Loka ne strinja ter da brez odškodnine ne bo šlo. Ko sem to preveril pri matičnem klubu, o tem ni nihče nič vedel. A se je kmalu izkazalo, da je to res. Zahtevali so odškodnino za vloženo delo, čeprav sem vedno plačal članarino in vse, kar so zahtevali za izvajanje treningov in tekem. Seveda vedno brez izdanih potrdil o vplačilu! Če bi prenehal z igranjem, bi bilo vse v redu, da bi šel v drug klub – ne, to pa ne!

Začeli so se sestanki in dogovarjanja z vodstvom kluba: Tomažem Jenkom – predsednikom, Cirilom Krmeljem – podpredsednikom, Lovrom Demšarjem – sekretarjem. Podani so bili argumenti za in proti, pohvale in očitki, pogajanja. Sin je bil razočaran, otopel. Prav tako kot jaz ni mogel verjeti, kaj se dogaja v tako majhni sredini. Dejal mi je, da toliko denarja, kot ga zahtevajo za njegov odhod, nima smisla dajati, da bo pač odslej igral košarko za rekreacijo. Za KK Gorenja vas pa niti sekunde več. Otrok se mi je smilil, kajti vedel sem za njegove želje ter da je v njih realen.

Sledil je še zadnji sestanek, kjer sem vodstvu povedal, da bom storil vse, kar je v moji moči, da

Foto: www.kkgorenjivas.si

se javno izve realno stanje o klubu in njegovem delovanju. Naslednji dan je prišla še zadnja ponudba. Po tehtnem premisleku sem jim plačal zahtevanih 2000 evrov in dobil izpisnico, vse v skladu z registracijskim pravilnikom in veljavno zakonodajo! S tem sem sinu dal možnost, da se s košarko ukvarja še naprej ali pa jutri preneha. Kupil sem mu svobodo pred polnoletnostjo, ga dobil nazaj, da je spet moj in ne last nekoga drugega. In čez slab mesec mi je rekel, ko sem mu voščil za 18. rojstni dan: »Ati, ne potrebujem nobenega darila, saj sem dobil večjega, kot sem si ga lahko želel in sem ga neizmerno vesel, čeprav je bilo predrago!«

Nič ni predrago, če vidiš sijaj v otrokovih očeh in hvaležnost, ki ti jo izkaže. Potem veš, da si se odločil prav.

Nauk za starše: Ne podpisujte nikoli ničesar, s čimer niste seznanjeni, naj vam ne bo nerodno ali pod častjo zahtevati vseh informacij!

Med nami so očitno ljudje, ki bi si želeli iz športa za rekreacijo ustvarjati profesionalizem!

V razmislek tudi sponzorjem (kluba), komu dajete svoj zaslužen denar!

Bogo Žun

Jenkova nagrada

Janez Ramoveš je komisijo prepričal z zbirko Skuz okn strejlam kurente

Letošnji prejemnik Jenkove nagrade, ki jo Društvo slovenskih pisateljev (DSP) podeljuje za najboljšo pesniško zbirko zadnjih dveh let, je Janez Ramoveš. Jenkova nagrada je stanovska, pesniki pesniku, in jo DSP podeljuje od leta 1986. Skuz okn strejlam kurente je pesniška zbirka, ki je prepričala in navdušila komisijo.

Foto iz osebnega arhiva Janeza Ramoveša

Janez Ramoveš, pesnik in glasbenik, ki ustvarja v poljanskem narečju.

To pa ni edina pesniška zbirka, ki jo je pesnik, doma v Suši, izdal. Tu so še Božjastnice (1990), Striptiz. Namesto Kim Basinger (1995), Poročilo iz geta (2001), Moja velika debela mama (2001), Staroselski ciklus (2006) in Čreda (2010).

»Nagrade nisem pričakoval. Jenkova nagrada je poleg Prešernove najvišje uradno priznanje, ki ga pri nas lahko dobi nekdo, ki se ukvarja s pisanjem poezije. Ker je to stanovska nagrada, je med avtorji še posebej cenjena. Zame je to potrditev za dosedanje ustvarjanje, nikakor pa tega ne gledam skozi prizmo tekmovalnosti. Na področju duha ni zmagovalcev in poražencev,« je povedal Ramoveš in dodal, da je že skrajni čas, da bi v vsakdanjem življenju prenehali s to nesmiselno tekmovalnostjo.

Kot pojasnjuje, je navdih samo del vsakega resnega umetniškega ustvarjanja. Če si resen ustvarjalec, je to del tebe, to je tvoja strast in poklic. Opozarja pa, da se to razlikuje od ljubiteljskih dejavnosti. Ramoveš ni samo pesnik, je tudi glasbenik, član vokalno-instrumentalne zasedbe Uršula Ramoveš in Fantje z Jazbecove grape.

»Tudi iz te zbirke je nekaj pesmi uglasbenih.

Izvajali jih bodo Uršula Ramoveš in Fantje z Jazbecove grape. Razen Uršule nobeden od glasbenikov ni iz teh krajev, pa nimajo nobenih težav s prepevanjem v našem narečju. Vprašanje je, če smo Poljanci tako tolerantni do drugih. Če vprašate mene, vam bom odgovoril, da nismo,« je še dodal Ramoveš, ki piše že tako dolgo, da je pozabil na svoje začetke.

Je morda v pripravi že nova pesniška zbirka? »Kar se pisateljske kondicije tiče, je imam dovolj. Je pa v teh časih, ko smo tako podlegli vsiljenim normam in pričakovanjem, lepo reči, da se nikamor ne mudi, da je ta knjiga mogoče zadnja stvar, ki sem jo objavil.« Pravi še, da kdor bo prebral knjigo, bo že vedel, čemu tak naslov. »Če je pokrajina lepa, ni nujno, da je tudi življenje v njej« eno samo veselje in radost neizmerna. Včasih se človek znajde sam s sabo in svojimi strahovi, pošastmi, svojimi in tujimi, takrat ne more preprosto samo zamahniti z roko. »Pridejo trenutki, ko moraš stopiti iz vrste. Takrat je težko biti hraber,« je zaključil svoje pripovedovanje letošnji 30. prejemnik Jenkove nagrade.

Lidija Razložnik

Če razmišljate o sklenitvi zavarovanja, je smotrno pohiteti

O varčevanju vsi vemo, da prinaša koristi. Z načrtnim odpovedovanjem določenemu znesku, ki ga dajemo na banko, v hranilnico, v zavarovalnico, v kateri drugi produkt ali pa v »nogavice«, si skozi čas ustvarimo dragocena sredstva za izpolnitev določenih želja, kot so na primer nakup določenih izdelkov, obnova stanovanja, izobraževanje ali pa za različna doživetja, kot so dopust, potovanja in podobno.

Ker se želim navezati na pokojninsko problematiko članka v oktobrski številki Podblegaških novic, bom tokrat napisal nekaj o prednostih pri varčevanju v zavarovalnici. Pred petnajstimi leti se je zdelo varčevanje za pokojnino neke vrste prestiž oz. dobrodošla dodatna možnost varčevanja, ki vključuje tudi zavarovanje. Zavest o potrebnosti te oblike varčevanja pa se iz leta v leto povečuje, saj se osnove za pokojnine nezadržno znižujejo. Država se postopno umika tudi iz sociale in zdravstva, bremena različnih storitev pa vedno bolj nosimo sami. Ta proces celo narekuje, da svoje stroške čim bolj prilagajamo sedanjim potrebam, da bi naša socialna varnost ne bila ogrožena.

Za zdravo finančno stanje si je treba narediti osebni finančni načrt, ker se le tako natančno ve, kako in kam razporediti zaslužen denar. Rado se zgodi, da zaradi nepoznavanja financ ali tudi zaradi malomarnosti denar porabimo za manj bistvene stvari, na najpomembnejše pa pozabljamo. In katere so najpomembnejše stvari?

Dve najpomembnejši sta, da imamo urejeno finančno varnost in zaščito delovne sposobnosti. Ko smo zdravi, si domišljamo, da zmoremo vse. Da bomo težke trenutke življenja sami uspešno reševali in da ni problema, ki bi mu ne bili kos. Težko si je predstavljati, da bomo tudi mi lahko zboleli za težko boleznijo, zaradi nezgode postali težki invalid, še bolj gotovo pa enkrat umrli. Nihče ne ve, kdaj te nevarnosti prežijo na nas – vsakega presenetijo. Posebno boleče je to za družine z otroki, saj se v primeru izgube enega od staršev začne kalvarija cele družine. Na žalost se mnogi tega zavedo šele, ko je že prepozno, ko so postavljeni pred dejstvo, da njihovega partnerja ne bo več domov.

Če obstajajo neplačani dolгови, jih bo treba poplačati. Če so potrebna zdravljenja, jih bo mogoče treba drago plačati. Huda stiska nastane zaradi izgube dohodka, ko je treba preživeti le z eno plačo, položnice pa navadno niso nič manjše. Otroci se bodo želeli šolati, kar spet ni poceni. Če kdo ob tem zamahne z

premoženje za rešitev iz stiske, se bridko moti. Vsaka huda težava nas čustveno in telesno prizadene, da se lep čas ne poberemo.

Ena zelo dobrih preventiv je klasična oblika varčevanja za primer doživetja in smrti skupaj s kritjem za hude bolezni. V tem primeru varčujemo, hkrati pa smo zavarovani še za primer naravne in nezgodne smrti ter za primer hudih bolezni. V primeru naravne smrti in hudih bolezni (ne glede na to, kdaj se to zgodi med zavarovalno dobo) dobimo izplačano celotno vsoto, ki bi jo v vseh letih vplačali. V primeru nezgodne smrti pa se ta vsota lahko tudi podvoji, potroji ali celo početverji. Če pa se nam nič hudega ne zgodi in doživimo zaključek življenjske police, nam izplačajo vse, kar smo vplačali, skupaj s pripisanimi dobički.

Vse oblike varčevanja, ki so sklenjena vsaj za deset ali več let, so tudi neobdavčena. To pomeni, da nam ni treba plačati davka v višini 6,5 odstotka, kar se pri varčevanju že pozna. Ena od bistvenih stvari, na katero bi še rad opozoril, pa je razlika, ki jo zavarovalnice pripisujejo ženskam. Zakaj? Splošno znano dejstvo je, da moški v povprečju umiramo mlajši. Za zavarovalnice smo bolj rizični in zato pri življenjskih policah za isto izplačilo trenutno še plačujemo precej višjo premijo kot ženske. Ženske imajo tako statistično in finančno gledano veliko prednost, ki pa ne bo več dolgo trajala.

Spremembe na slabše za ženske po 21. decembru

Evropsko sodišče je sprejelo direktivo o izenačitvi spolov, po kateri morajo vse zavarovalnice v Evropski uniji najkasneje do 22. decembra 2012 uvesti enotne premijske tablice za oba spola. To pomeni, da bodo od takrat naprej tako moški kot ženske plačevali enako premijo. Z drugimi besedami: ženske bodo za isti denar dobile manj kot do zdaj. Da se bo premija med spoloma izenačila, bodo zavarovalnice naredile potrebne popravke izračunov. Zdaj jih še ni mogoče izračunati, bo pa v decembru dokončno jasno. Poenostavljen prikaz zdajšnjega stanja je v tabeli. Izračun kaže, koliko več denarja ženski pripišejo zgolj zaradi tega, ker je ženska. Toda le do 22. decembra, po tem datumu bodo tako za moške kot za ženske enaka tudi izplačila. Evropska direktiva o izenačitvi spolov torej ženskam ne bo naredila usluge. Ženskam, ki razmišljajo o sklenitvi življenjskega zavarovanja svetujem, da to storijo pred tem datumom.

Marko Ušeničnik,
neodvisni osebni finančni svetovalec

Primer aktualne razlike pri izplačilih glede na spol

starost osebe	doba varčevanja	premija	izplačilo za moške	izplačilo za ženske	razlika v prid ženski
35 let	30 let	100 €/mes.	62.989,92 €	67.091,42 €	4.101,50 €

Neodvisno finančno svetovanje
Najboljše rešitve pod eno streho
(za fizične in pravne osebe)

Nudim:

- brezplačne finančne informacije,
- brezplačno analizo pogodb in svetovanje,
- celovite rešitve za vašo finančno in socialno varnost,
- posebno ugodnost za ženske do 21. 12. 2012,
- vse vrste zavarovanj (avto, stroji, hiša, stanovanje, življenjske police, podjetniška zavarovanja).

Zagotovite si:

- neodvisne nasvete, ker ponujam produkte štirinajstih partnerjev,
- občutne prihranke pri produktih, ki ste jih že sklenili v preteklosti.

Odpiram oči!

Marko Ušeničnik, neodvisni osebni finančni svetovalec
040-236-985

Finančnosvetovalni center Avalon tim, d. o. o.

Leta 1966 so prvi na Loškem uvedli malo šolo kot pripravo na šolo

Stare listine in šolska kronika ohranjajo zapisane spomine stoletja in pol, ki pričajo o skrbi in trudu izobraziti tudi hribovski živelj ter tako poskrbeti za njegov napredek in razvoj.

Začetnik poučevanja je bil župnik – kronika OŠ Lučine od 1862 do 1945

Zgodovina organiziranega šolstva se je v Lučinah pričela v letu 1862, ko je v kraj prišel ambiciozen župnik Simon Jan. V ta namen je na Dolgih Njivah pri Vovšarju najel veliko kmečko izbo. V zimskih in zgodnje pomladanskih mesecih je poleg verouka poučeval tudi branje in pisanje. Obiskovanje pouka ni bilo obvezno, zato je toliko večjo pozornost namenjal dečkom, ki so kazali veselje in sposobnosti za tovrstno delo. Otroci so pozimi delali čipke, poleti pa pomagali pri poljskih opravilih.

Leta 1897 je od Cesarskega okrajnega glavarstva v Kranju prišel ukaz, njim pa ga je poslalo Cesarsko prosvetno ministrstvo z Dunaja, da se mora takoj začeti z gradnjo ljudske šole enorazrednice, pa tudi z rednim poukom. Takratni župnik Anton Dolinar se je pisno obvezal, da bo otroke učil po učnem programu redne šole. Napisal je prošnjo, da se gradnjo šole prestavi vsaj za deset let. V tistem času so zidali tudi cerkev sv. Vida in farani dveh tako velikih investicij ne bi zmogli. Zasilna ljudska šola je bila kar v župnišču.

Prvi svetovni vojni je sledila splošna gospodarska kriza. Skoraj trideset let so vaščani pripravljali material za gradnjo šole.

Župniki so otroke poučevali vse do leta 1935, ko sta v Lučine prišla prva šolana učitelja, Marija in Vladimir Makarovič. Pouk so iz župnišča preselili v trgovinske prostore Varlove hiše. V tistem letu je šolo obiskovalo

105 učencev. Ker se je število otrok večalo, plačevali pa so tudi najemnino za prostore, se je lučinski šolski odbor odločil, da je treba začetek gradnje pospešiti. Sprejeli so sklep, da sredi vasi zgradijo impozantno trirazrednico s stanovanji za učitelje in ličnim vrtom okoli šole. Zemljišče so kupili od Žirovcovega in Škrbincovega grunta. Stavbo so brez večjih posebnosti gradili od maja 1938 do oktobra 1939, ko so blagoslovili novo šolo in jo z vso slovesnostjo izročili svojemu namenu. V šolsko kroniko so zapisali: »Bil je to lep in velik praznik za vas. Nova šolska zgradba je bila nujno potrebna. Vsi smo bili zelo veseli, saj smo jo že dolgo in željno pričakovali.« Tedaj je vsak od 166 učencev dobil kos belega kruha.

Šolske oblasti so šolski okoliš razširile tudi na del Planine, šentjoški del Suhega Dola, Lučinam bližji del Črnega Vrha in Žirovskega Vrha.

V naslednjem letu so uredili še zunanjo okolico šole in šolsko zemljišče ogradili z betonskimi ograjami, ki stojijo še danes, kličejo pa po temeljiti obnovi.

Veselje v novi šoli ni trajalo dolgo, saj so si jo v času druge svetovne vojne lastili Nemci, ki so uničili večji del šolskega arhiva, učiteljske knjižnice in drugega inventarja. V kroniki piše: »Volksbundovci so imeli nalogo pretopiti slovenski hribovski živelj v trde Nemce. Kmet pa je bil tisti trdi, neupogljivi človek, ki se ni dal premotiti od tuje lažne propagande ter je ostal zvest slovenstvu in tradiciji vse do kraja

borbe. Niso se hoteli učiti nemško, učitelji pa niso znali slovensko.«

Nekaj časa samostojna ustanova z lastnim proračunom in upravljanjem – kronika od 1945 do 2000

Po drugi svetovni vojni je šola dobila še zemljo za sadovnjak, ki je bil uradno podržavljeni del Benetkovega grunta. Na tem mestu je danes kulturni dom. Po vojni je bilo na šolski zgradbi in na vrtu vidno opustošenje. Pri urejanju so veliko pomagali učenci. Tri četrtine vrta so poravnali, pognojili in zasadili sadno drevje. Obnovili so okna, zamenjali šipe, napravili prezidave v učiteljskih stanovanjih. Šolske prostore so prebelili in pripravili za normalno izvajanje pouka. Marija Makarovič, ki se je po vojni vrnila v Lučine, je 148 otrok razdelila v štiri razrede. V letih po vojni, do leta 1951, je šolo upraviteljsko vodil Maks Fojkar. V letu 1948 so učitelji izvedli tečaj za izpopolnitev osnovnošolske izobrazbe za takratno mladino. Možnost je izkoristila približno polovica upravičencev.

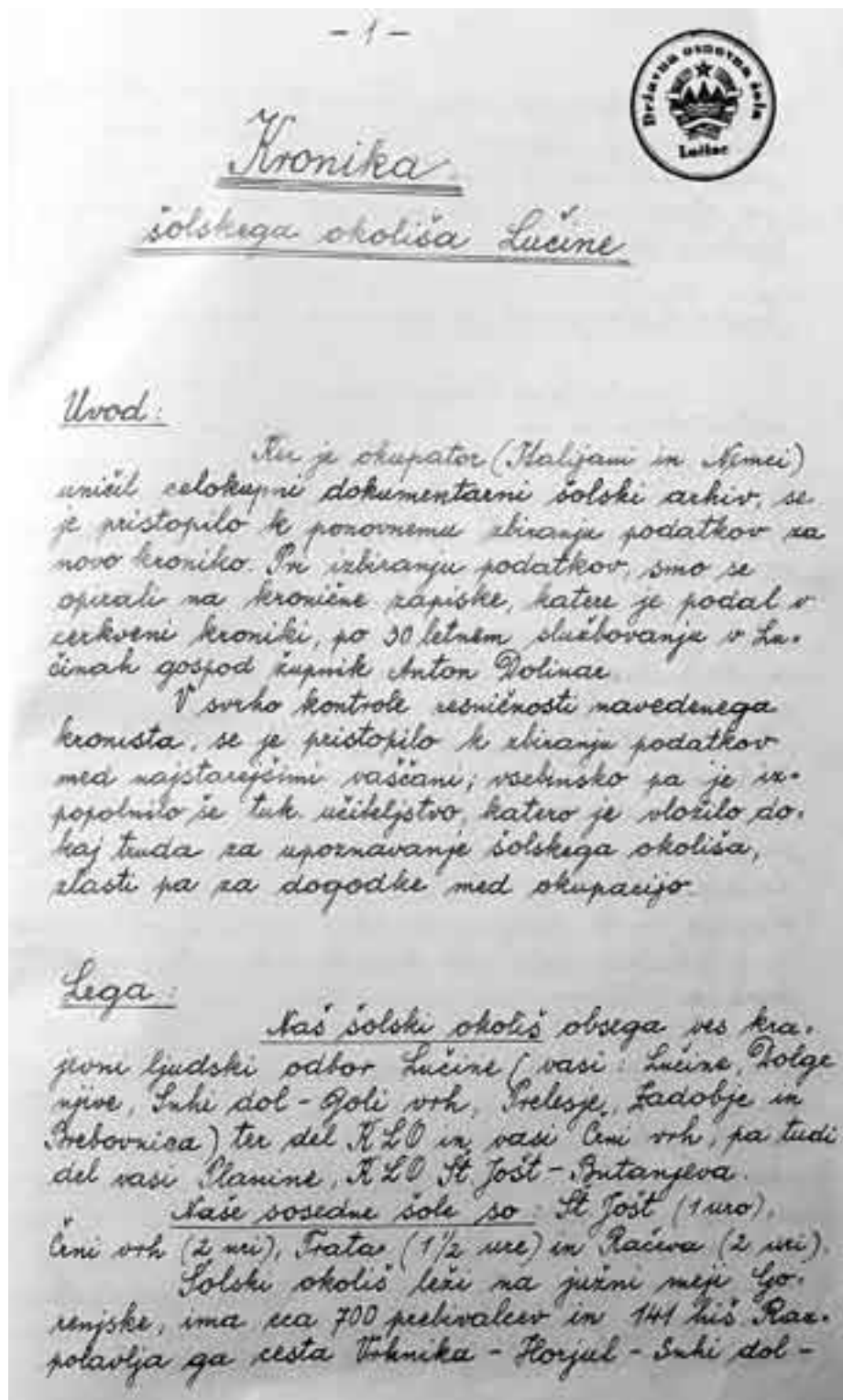
Šola je bila samostojna in je v kasnejših letih vključevala učence do 6., 7. ali 8. razreda. Poučevanje je potekalo dopoldne in popoldne. Učiteljstvo je delalo podrobne učne načrte.

Šola je v petdesetih letih prejšnjega stoletja med počitnicami gostila počitniške kolonije otrok iz različnih koncev Slovenije in takratne Jugoslavije. S prodajo zelenjave, ki so jo pridelali na šolskem vrtu, so lučinski otroci dobili kar nekaj denarja, ki so ga porabili za izlete, tudi na morje, in nakup šolskih potrebščin. V časopisu je pisalo: »Vrli Lučinčani so pohiteli z napeljavo elektrike, katere v šolskem poslopju, kjer so hrvatski otroci nastanjeni, doslej še ni bilo. Dobavili so tudi drva, ki jih kolonija rabi za kuhanje. Redno skrbijo tudi za sadje, da ga otroci lahko uživajo v dveh dnevniških obrokih. Skrb, ki jo posveča koloniji prebivalstvo v Lučinah, lahko služi kot zgled vsem krajem, kjer so nastanjene počitniške kolonije.«

Mlečna kuhinja je začela delovati leta 1954. Otroci so dobivali mleko, kakav, kruh, marmelado. V šoli je potekal gospodinjski tečaj kuhanja in peke peciva za dekleta in žene.

Šola je bila samostojna ustanova z lastnim proračunom in lastnim upravljanjem. V letih po vojni je bil na šolah organiziran šolski odbor, ki so ga sestavljali starši učencev, imel pa je precej več pristojnosti kot npr. danes Svet staršev. Učiteljski poklic je bil takrat med najbolj nadzorovanimi poklici.

Konec šolskega leta 1961 so si učenci zapomnili, ker so se odpeljali na zaključno ekskurzijo na Reko, v Opatijo in na ogled Postojnske jame. Običajne interesne dejavnosti so bile modelarstvo, ročna dela, dramski krožek, kmetijska zadruga. Izvajali so jih učitelji.

Stran iz kronike – začetek pisanja

Po odhodu upravitelja šole Vladimira Koželja (1951–1961) na drugo delovno mesto, je delo v letu 1961 za njim prevzela Danica Oblak, ki je na šoli delala polnih petintrideset let.

S šolskim letom 1962/63 so ukinili popolno osemletko v Lučinah. Svet za šolstvo Skupščine občine Škofja Loka se je načrtno lotil reorganizacije šolstva v Poljanski dolini. Učenci višjih razredov vseh nepopolnih šol naj bi se prešolali na popolni šoli v Gorenjo vas in Poljane, čeprav za to niso zagotovili ustreznih pogojev. Večina ljudi je bila z reorganizacijo nezadovoljna, ker so menili, da učenci dobijo dovolj osnovnega

znanja, da lahko nadaljujejo šolanje na šolah druge stopnje. Uradno je bila šola priključena matični šoli v Gorenji vasi. V Lučinah je pouk potekal do četrtega razreda, nato so se prešolali v Polhov Gradec, kamor jih je vozil avtobus.

Leta 1963 je pouk od prvega do četrtega razreda obiskovalo 80 učencev, po skrčenem predmetniku pa so poučevale tri učiteljice. Dopoldne so učile prvi, drugi in tretji razred, popoldne pa četrti, in sicer tako, da so si razdelile učne predmete.

Šola se je lahko pohvalila s kar nekaj odmevnimi rezultati. Bila je ena prvih, ki je otrokom ponudila malico. Učiteljica Mirjana

Puc je leta 1966 kot prva v občini Škofja Loka začela s takratno malo šolo kot pripravo na vstop v šolo. Običajno so jo vodile učiteljice poleg svojega pouka. Znani so bili po izdelavi lastnih učnih pripomočkov. Takratni učitelji so vodili kulturno dogajanje v kraju s številnimi ljudskimi igrami, ki so jih odigrali v šoli.

Šolsko leto 1970/71 so začeli z novim šolskim koledarjem in s prostimi sobotami. Učenci od petega razreda dalje so se prešolali v Gorenjo vas šele z izgradnjo tamkajšnje šole v letu 1971/72.

Lučinska šola je bila leta 1982 delno adaptirana s sredstvi samoprispevka. Velikanska škoda je bila narejena kulturnemu društvu, saj so zazidali prej leseno steno, ki je sicer služila za oder, in igralcem onemogočili igranje predstav.

Z leti se je šolski okoliš krčil, število otrok se je zmanjševalo, posledično tudi učiteljev. V vseh letih šolanja je bilo največje število učencev sto osemindirideset (1945/46 in 1946/47), najmanjše pa dvajset v šolskem letu 2000/01.

V šolskem letu 1990/91 smo v 3. in 4. razred poskusno uvedli angleščino, začeli smo s srečanji manjših podružničnih šol, z avtobusnim prevoznikom pa smo se dogovorili za več dodatnih prevozov na relaciji Lučine–Gorenja vas–Škofja Loka. Organizirali smo tudi kombi prevoz za vse otroke, ki so od šole oddaljeni več kot štiri kilometre.

Avgusta 1992 so stara okna v učilnicah nadomestili z novimi, pet let kasneje smo v dveh učilnicah zamenjali triinideset let stare mize in stole.

Maja 1999 smo slovesno obeležili praznovanje 60-letnice šolske stavbe. Prireditve smo oblikovali z učenci naše šole. Ob tej priložnosti smo pripravili razstavo Šola skozi čas in izdali knjižico 60 let šolske stavbe in 137 let šolstva v Lučinah. Na prireditvi je bilo prisotnih zelo veliko krajanov, nekdanjih učencev, učiteljic in učiteljev, tudi s sosednjih šol, ravnateljev in predstavnikov takratnih oblasti.

Za ohranjanje dediščine preteklosti smo poskrbeli z različnimi projekti, npr. Od zrna do kruha. Pet let zaporedoma smo s tretje- in četrtošolci pekli kruh pri gospe Ivanki Oblak, stiskali sadje pri Koširju ali pri Mežnarju s prvo- in drugošolci, klekljali čipke, razstavljali stare predmete, zbirali stare recepte, obiskovali muzeje ...

V prvi razred so stopili leto dni mlajši učenci – kronika od 2000 do 2012

Leto 2001/02 je za šolo spet pomenilo prelomnico s poskusnim uvajanjem šestletnih otrok v pouk prvega razreda. Zaradi premajhnega števila učencev je pouk potekal v trojni kombinaciji. Z uvedbo devetletke smo začeli z jutranjim varstvom pred poukom za vse učence, dve leti kasneje pa smo oblikovali tudi kombiniran oddelk podaljšanega bivanja. Od takrat smo na šoli zaposlene štiri učiteljice, običajno pa dve ali tri še dopolnjujejo šolsko obveznost na matični šoli. Posebno pozornost namenjamo

Vsakoletno srečanje manjših PŠ, leta 2003 na Sivki

stalnemu izobraževanju, posodabljanju učnih načrtov, uporabi sodobnih pripomočkov pri pouku, izboljševanju delovnih pogojev za boljše počutje vseh učencev.

V vseh teh letih smo pri pouku, nudenju znanja in skrbi za učenčev napredek, veliko pozornosti namenili dejavnostim, ki so pripomogle še k boljši kakovosti pouka. Nekatere aktivnosti organiziramo vsako leto in so dobro izvedene. Ne izvajamo jih popolnoma samostojno, ampak zaradi zmanjšanja stroškov in drugačne organizacije skupaj z matično šolo. Take dejavnosti so šola v naravi za drugi in četrti razred, plavalno opismenjevanje v prvem razredu, dvajseturno plavanje v tretjem razredu, zaključne ekskurzije za vsak razred posebej, pevske revije in različna tekmovanja. Vsako leto znova tekmujemo za bralno in športno značko, za Cankarjevo in Vegovo priznanje, vključeni smo v akcijo za čiste in zdrave zobe, uspešni smo na raznih natečajih. Vsako leto

sodelujemo vsaj v eni dobrodelni akciji, ki je namenjena otrokom v naši ožji ali širši okolici. V sodelovanju z zunanjimi izvajalci organiziramo plesni in smučarski tečaj. Skoraj ne mine prireditve v kraju, na kateri ne bi nastopali učenci naše šole.

Družinski pohodi pomenijo eno od neformalnih oblik sodelovanja s starši. V letošnjem letu bomo odšli že na trinajsti družinski pohod. Ponosni smo na dvaindvajset izvedenih srečanj manjših podružničnih šol, s katerimi dobro sodelujemo.

Pozornost še vedno posvečamo ohranjanju dediščine preteklosti. Ogledali smo si Koširjevo in Marinčevo kaščo, raziskovali delo mizarja, kolarja, lovca, kako se izdelujejo klišaji za Braillovo pisavo, izdelovali adventne venčke in ptičje hišice, pekli dražgoške kruhke, raziskovali krušne peči v našem šolskem okolišu, si ogledovali stare ljudske instrumente. Zelo uspešno smo izvedli mednarodni projekt Pasavček. Aktivno smo vključeni v ekošolo.

Pred dvema letoma je bilo poskrbljeno tudi za varstvo najmlajših. V kombinirani skupini vrtca, ki je v pritličju šole, je prostora za dvajset otrok.

V zadnjih letih je podružnična šola napredovala tudi v materialnem smislu. Zamenjali smo pohištvo v učilnicah, dobili nekaj računalniške opreme, pohvalimo pa se lahko tudi z interaktivno tablo. Prenovo je doživela kuhinja, v letošnjem letu so naredili fasado s toplotno izolacijo ter zamenjali strešno kritino. S tem pa prošnje po finančni podpori občine Gorenja vas - Poljane in šole Ivana Tavčarja še ne bodo zaključene. Po obnovi kličejo sanitarije, prostor za učiteljice, zunanja ureditev šole, terasa vrtca in zunanja igrala za otroke vrtca in šole.

V letošnjem letu pouk obiskuje osemindvajset učencev od prvega do petega razreda v dveh kombiniranih in enem samostojnem oddelku. Od začetka septembra se je vsak teden odvijala vsaj še ena dodatna dejavnost. Slikali smo šolo, izvedli športni dan z učenci matične šole in PŠ Sovodenj, imeli ustvarjalne delavnice s starši, se kulturno udeleževali.

Naša šola je majhna hribovska šola, a samo po legi, ne pa po načinu dela in poučevanja, za kar so se trudili naši predhodniki in se trudimo tudi sedanjí zaposleni. Brez njih šola ne bi bila to, kar je in kjer je danes.

Skozi 150-letno zgodovino se je zvrstilo veliko število učencev, ki so si lahko pridobili poklic. Odšli smo v širni svet in se vračali kot strojniki, mizarji, trgovci, šoferji, uspešni podjetniki, učitelji, zdravniki ... ali drugi danes fakultetno izobraženi, tudi z doktorskimi nazivi. Vsi učenci morajo že v najzgodnejših letih začutiti pripadnost kraju, potem se bo kraj lahko razvijal in tudi v bodoče ohranjal videz mladosti.

Martina Jelovčan

Fotografija iz kronike – učenci in učitelji v šolskem letu 1955/56

Furati je bilo lepo

Janez Homec, Pucov z Dobravšč, se je rodil v sosednji vasi, pri Sivcu na Dolenji Dobravi, v družini s šestimi otroki. Poleg mame, ki jih je dočakala skoraj devetdeset, zdaj med bližnjimi sorodniki prav on prednjači s številom let oziroma desetletij. Po treh otrocih ima dvanajst vnukov in šest pravnukov. Čeprav je v zadnjem času pretežno v hiši, zadovoljno pohvali domače: »Lepo skrbijo zame.«

V šolo je hodil na Trato v Gorenjo vas. Na tiste čase ima lepe spomine. Doma pri Sivcu so imeli obrt. Delovala sta mlin in žaga. Za močnega fanta je bilo dosti dela. Na žago so vozili hlode. Še rajši pa je šel na furo proti Škofji Loki. Doma so na voz naložili razžagan les, deske, vpregli par konj in se odpeljali. Vozili so tudi drugi ljudje. Po štirih urah so prispeli na železniško postajo na Trato. Les so prevzeli Italijani, ga pretovorili na vagone in odpeljali v Italijo. »Lepo je bilo, ni se bilo treba nič matrat,« pravi Janez.

Še posebej živahno je bilo na žagi v času gradnje Rupnikove linije. Takrat so ves les sproti odvažali za šolngo v Žirovski Vrh, na Hlavče Njive in na Goli Vrh. Tudi zaslužek je bil, saj so kar dobro plačali.

Mladi fantje so se radi družili. Tedaj je bilo hitro skupaj dosti fantov in deklet, ker so bile družine številčne. Pa dobro so se razumeli. Ob sobotah so hodili peš ali se vozili s kolesi, tudi daleč, tja v Koprivnik in Oselico, pa v Žirovski Vrh, bližnjo okolico, in plesali. Od celodnevne dela so bili zvečer utrujeni, a če so se zmenili za prejanje, kot so imenovali druženja in ples po hišah, je zmatranost izginila. Tudi koruzo so majili, ponavadi kar v kakšni hiši, da je bilo bolj toplo. Delo in zabava sta se lahko zavlekla tja do štirih zjutraj.

Med vojno

Druga svetovna vojna je žago zaustavila. Žagati niso smeli, razen če so Nemci kaj zahtevali. Mlin je še deloval, a so vojske pogosto vse pobrale. Po vojni, po očetovi smrti, je dejavnost zamrla.

Janeza so leta 1942 mobilizirali v nemško vojsko in ga odpeljali v Ingolstadt v Nemčijo.

Pod pretvezo, da so prostovoljci, so jih po nekaj dneh poslali na fronto v Rusijo. V rovih in vkopan v zemljo, pod krogli, ki so švigale čez njegovo glavo, večkrat lačen kot sit ali pa le ob zeljnati juhi, je preživel precej časa. Življenje na fronti ni bilo prav dosti vredno, a je ostal živ in cel. Vnasprotju s povsem drugo, umirjeno situacijo, ko je po čiščenju pušk vojak kar tako, po nesreči pritisnil na sprožilec in krogla je Janezu prestrelila obe nogi hkrati. Leto dni so ga zdravili v bolnišnici v Bairoitu, kjer so se zdravniki še prav posebej potrudili za takrat triindvajsetletnega fanta. Po zdravljenju je še rajžal okrog.

Tri mesece so ga v taborišču zadrževali Američani. Nekaj mesecev je preživel v konjušnici, kjer so delali, predvsem pometali tudi invalidi. Kasneje je potoval s transportom in zajeli so jih Angleži ter spet namestili v lôgar. Po srečanju v tujini z drugimi Slovenci so ti o njegovem stanju sporočili domov. Sam prej ni mogel in ne smel pošiljati nobene pošte.

Foto: Milka Burnik
Domači so mu pisali, naj se vrne, in 12. avgusta 1946 je bil spet doma.

Upokojen že skoraj 30 let

Po dveh letih se je priženil na domačijo, kjer zdaj živi. Obdelovali so kmetijo. Spet je začel furati, tokrat pri zadrugi. Še zmerom je prevažal les, le da zdaj iz gozda. Potem je dejavnost opustil in se štirinajst let vozil v službo v Termiko, kjer se je leta 1983 upokojil.

Veliko tegob je premagal v svojem življenju. Ena takih se je pojavila pred več kot petnajstimi leti. Noga ga je zelo bolela in zdravniki so mu rekli, da ni druge pomoči, kot da mu jo amputirajo pod kolenom. Dobil je protezo in z berglami je postal kar mobilen. Poleti, ko je še lahko hodil s pomočjo bergel, je šel še vsak dan na sprehod vsaj tri kilometre daleč, na Trame, koga srečal, malo poklepetal in si tako krajšal čas. Zdaj mu nožna proteza ne služi dobro, z vozičkom pa je nerodno in težko.

Rad posedi na balkonu in opazuje okolico. Včasih pogleda televizijo, oči pa ga pri branju ne ubogajo več. Praznovanje ob visokem jubileju so mu pripravili kar doma.

Milka Burnik

Srečanje starejših krajanov v Poljanah

»Vsaka guba šteje«

Vsako leto se bolj zavedamo pomena starejših za našo družbo, povezovanja med njimi in zato tudi poudarjamo skrb zanje. Tako je tudi na območju Krajevne organizacije RK Poljane, ki jim vsako leto pripravi srečanje, vabljeni pa so vsi, ki so dopolnili 75 let in več in se tudi zaradi oddaljenosti v tej hriboviti občini ne vidijo pogosto.

Foto: Franc Dolenec

Srečanje starejših je v kulturnem domu pripravila Krajevna organizacija RK Poljane. Kot običajno se je pričelo s sveto mašo v cerkvi sv. Martina, daroval jo je domači župnik Jože Stržaj, ki je navzoče pozdravil tudi v nadaljevanju družabnega popoldneva in njihov čas primerjal z jesenjo, najlepšim časom leta, ko dozori sadovi in jih zdaj lahko trgajo.

V predverju kulturnega doma je postajalo pred pričetkom srečanja vse bolj živahno, odborniki so sprejemali prve goste, ki so se ozirali okrog, opazovali, kdo vse je prišel in koga ni, ter živahno klepetali, saj se nekateri niso videli že od lanskega srečanja. »Vsako leto je kdo manj, tako je na tem svetu, ampak dobimo tudi nove, tako da nas je tu po navadi veliko,« so bili kot vedno optimisti. »Zato smo se borili, da smo tu,« je med smehom pritrdjevala Naconova Marjanca. »Vsaka guba šteje.« Nekateri so na srečanju že desetič in več in kot pravijo, vedno radi pridejo, da srečajo sošolce, prijatelje in tudi sorodnike. Posedli so za mize ob domači glasbi tria, ki ga sestavljajo Jože in Valerija Dolenec ter Jože Teran.

Navzoče je pozdravila predsednica krajevnega odbora Martina Hrovat in pohvalila vse, ki so prišli v lepem jesenskem popoldnevu v Poljane, ter posebej čestitala vsem, ki so dopolnili okroglo obletnico. Povabila je zbrane, da tudi zaplešejo.

Da so na tem koncu Gorenjske prave korenine in »ta prave« grče, kaže podatek, da je na območju Krajevne organizacije RK Poljane kar 158 občanov, starejših od 75 let. Med njimi je 13 starih 80 let, pet je starih 90 let, kar 11 je še starejših. Res častitljivo starost 98 let so dosegle tri občanke. Čestitkam se je pridružil tudi predsednik KS Poljane Anton Debeljak.

Nekateri starejši občani živijo v oddaljenih zaselkih, devet pa jih je v domovih za ostarele. Zanje je srečanje v Poljanah še posebej pomemben družabni dogodek. Tistim, ki nimajo prevoza, RK omogoči, da lahko pridejo prav vsi, ki si želijo in jim to dopušča zdravje. Prostovoljci jih obiskujejo tudi med letom, s posebno pozornostjo pa ob jubilejih.

»Enkrat na leto pripravijo vsi trije krajevni odbori RK v občini Gorenja vas - Poljane srečanje tudi za oskrbovance CSS Škofja Loka in jih ob posebnih priložnostih, kot so osebni in drugi prazniki, tudi obiščejo,« je povedala predsednica RK Poljane Martina Hrovat.

Ob okusni hrani in pijači so se jim še bolj razvezali jeziki, trio je zaigral, plesalci pa so se tudi veselo zavrteli.

Tadeja Šubic, Martina Hrovat

Punčka iz cunj je bila njena igrača

Devetdesetletna Jožefa Šifrar, Frl'cova iz Gorenje vasi se pohvali, da se še nikoli ni imela tako lepo kot zdaj. Zadovoljna je, ker se domači razumejo, otroci so dobri do nje, jo obiskujejo, med seboj so prijatelji. Ima sedem vnukov in pet pravnukov. Ti radi obišejo mamo oziroma babi Zofko.

Rodila se je Pr' Blaž v Podgori kot najstarejša od šestih otrok. Doma so imeli zemlje za eno kravo in njive za lasten pridelek zelenjave, tudi koruze. Ata je hodil h kmetom na dnino, da je nekaj prislužil, mama pa je doma skrbela za otroke in dom. Čeprav je bilo kruha malo, lačni niso bili nikoli. Za zajtrk je na mizi stal *koruzni sok* z mlekom, opoldne krompir, ješprenj, zelje ali repa, zvečer koruzni žganci. Za *zabelo* so uporabljali ocvirke, mast ali *masunk* od putra. Še vedno ima najraje suho meso, ki ji gre v slast že vse od rane mladosti. Spomin ji seže daleč nazaj k mamini zaklenjeni skrinji. V njej je hranila orehe, suho meso, klobase in druge dobrote, ki so bile običajno le na nedeljski mizi. Z bratom sta našla ključ, vzela nož in si postregla z mesom.

Štiri razrede osnovne šole je obiskovala na Trebiji. Učili so jo učitelj Krapš in Pavčeva dva. Župnik iz Stare Oselice je enkrat na teden poučeval verouk.

Družbe na poti iz Podgore preko Pilovca do šole je bilo dosti, zdaj pa ugotavlja, da je vse tiste preživela. Mnogo njih, s katerimi je prijateljevala, je vzela že druga vojna ali so umrli kasneje.

Otroci tedaj niso imeli igrač. Ko je bila še čisto majhna, ji je mama naredila punčko iz cunj. Posedala je na hišnem pragu in jo pestovala. Zgodilo se je, da je pritekel sosedov pes Luksi, zgrabil punčko in ji odtrgal glavo. Jožefi je bilo zelo hudo.

Naučila se je tudi klekljati, a je od mladih nog od ročnih del največ *štikala*, vezla prte in

kapne, pri čemer jo je še posebej spodbujala učiteljica Pavčeva.

Posebno dobro se je počutila v družbi prijateljic, ki so skupaj obiskovale telovadbo. Na Trebiji so v sokolskem in prosvetnem društvu gojili telovadbo in se udeleževali nastopov po drugih krajih, sicer vsak po svoje, a so se med seboj dobro razumeli.

Včasih, še v Podgori, je rada nabirala gobe, tudi po dvakrat na dan so šli v gozd. Sušili so jih na peči in pod njo, da se je cela hiša nalezla vonja. Nabirali in prodajali so tudi maline. Vsak dinar, ki so ga tako prislužili, je bil dober.

Šivala je po domovih

Kot najstarejša je morala paziti mlajše otroke. Nekoč je zibala sestro. Sedela je na okenški polici v *kamri* in vlekla za vrv, enkrat tudi premočno in zibka z dojenčico se je prevrnila.

S petnajstimi leti se je začela učiti za šiviljo v Škofji Loki pri Koritniku. Po treh učnih letih je bila dve leti pomočnica. Potem se je začela vojna in vrnila se je domov, kjer je šivala naprej. Po vojni je hodila šivat po hišah, kar pa je šlo v nos lokalnim oblastnikom in so jo naznanili, ker brez uradne obrti že takrat nisi smel delati. Posel si je poiskala v bližini, na Srednjem Brdu, v Gorenji vasi, pa tudi v Škofji Loki. Šivala je po cele dneve in bilo je kar naporno. Uporabljala je njihove šivalne stroje, ki so bili večinoma enaki in vsi na nožni pogon. Izdelovala je ženska oblačila,

plašče, kostime, obleke, tudi otrokom. Za svoje domače je pogosto predelala stare obleke in jim sešila kaj novega. Tedaj so bili otroci zadovoljni z vsem. Pred poroko je hodila dve leti šivat tudi k Platišu, kjer so imeli nekakšno zadrugo.

Spoznala je Uštinov'ga Francelna s Sovodnja. Po poroki sta nekaj časa stanovala v Podgori, potem v Gorenji vasi. Poročila sta se leta 1951 in čez leto dobila prvega sina. Jožefa je ostala doma in se posvetila družini. Srednjega sina, težkega pet kilogramov, je rodila doma ob pomoči babice Cilke. Po trinajstih letih je pri petinštiridesetih, kar ji je svetoval celo zdravnik, rodila tretjega otroka in njeno zdravje se je izboljšalo.

Pri devetih križih živi zadovoljno življenje, čeprav ob pomoči nekaj zdravil. Želi si še kakšno takšno leto. Še zmerom kuha kosilo za vso družino, kar ji precej zapolni dan. Nekaj časa nameni branju, vsak dan se sprehodi do sredine vasi, obvezno pogleda poročila. Vsako leto se z domačimi odpravi na morje, tudi po dvakrat, saj se rada in lahko vozi. Plava sicer ne, ji pa prijata zrak in okolje.

Milka Burnik

Rekreacija

Upokojenci so planinarili

V sodelovanju z Društvom upokojencev za Poljansko dolino pripravlja Planinsko društvo Gorenja vas že kar nekaj let pohode v hribe tudi za upokojence. Zvrstijo se enkrat na mesec od marca do oktobra, vedno ob četrtnih.

Planinci na Bohorju

Seznam letošnjih je bil pester. Obsegal je osem pohodov. Zaradi neprimerne vremena je odpadel pohod na Veliko planino.

Pričeli smo s krožno hojo po slovenski Istri. Sklenili smo jo v Koštaboni, kjer smo na eni od domačih okušali dobrote istrske kuhinje. Delček Štajerske smo spoznali z vzponom na nezahtevni Veliki Javornik, najvišji vrh Bohorja. Baragova pohodna pot nam je razkrila značilnosti dolenske pokrajine. Širni razgledi so se pohodnikom nudili s Cipmika, gore nad Kranjsko Goro. Trikrat smo bili na gorah sosednjih držav – Avstrije in Italije: na Poludniku, na Krniški glavici in na Grlovcu.

Pohodov se je udeležilo 186 planincev – upokojencev. Minili so brez nesreč, poškodb ali drugih nevarnosti. Med udeleženci so prevladovali dobra volja, sproščeno vzdušje in zadovoljstvo po opravljenih pohodih.

Vodili oziroma organizirali smo jih Franci Fortuna, Pavel Čadež, Mirjana Puc in Valentin Bogataj. Zahvaljujemo se avtoprevozniku za prijazne in vestno opravljene usluge.

Za prihodnje leto je že pripravljen privlačen seznam pohodov. Nudili bodo lepa doživetja ljubiteljem hoje in planin oziroma gora. Objavljen bo v koledarčku in na spletni strani Planinskega društva Gorenja vas.

Valentin Bogataj

Moje bele noči v Sankt Peterburgu

Da bi se poleti odpravil v Rusijo spoznavat ljudi ter kulturo, je bilo sprva le bežna ideja, dnevne sanjarije ob učenju jezika. Ta drobna misel pa je hitro prerasla v polno izdelan načrt, ko sem slišal za jezikovno izobraževanje v največji državi sveta, in seveda sem bil takoj pripravljen iti čez vse ovire, da pridem tja. Najprej se je vse zdelo zelo preprosto. Prošnja, viza, letalska karta, nekaj osnovnega znanja ruščine. Hej, nič lažjega! Dokler se človek dejansko ne sreča z vso birokracijo pridobitve vize.

Že po prvem obisku ruskega konzulata mi je bilo jasno, zakaj so bili nižji uradniki venomer junaki grotesk kakega Gogolja ali pa Dostojevskega. Po večurnem čakanju in treh zavrnjenih prošnjah sem končno dobil to presneto študentsko vizo in poleti sem poletel na ono stran Evrope, v Rusko federacijo.

Mislil, da je bilo tako mene kot moje starše do zadnje minute strah, da bom sredi noči prispel na sanktpeterburško letališče, kjer mojega prevoza do nastanitve ne bo in bom ostal sam sredi tuje države. In ko sem takrat ob treh zjutraj taval po čudnem letališču, kjer si v arhitekturi lahko kar vohal nekdanji socializem, sem res mislil, da me je moja ruska naveza zapustila. Naposled sem se le srečal s čemernim voznikom, ki me je v svoji ladi zapeljal skozi temne ulice nočnega Peterburga.

Iz zraka sem videl le strahospoštovanje vzbujajoče morje oranžnih luči, ki je bilo res videti kakor fotografija kakega eksotičnega velemesta, a prizor na tleh je bil vse prej kakor to. Nikdar nisem maral stereotipov, sploh o bratrskih slovanskih deželah, ampak nisem si mogel kaj, da se ne bi nasmehnil ob prvem prizoru, ki me je pozdravil na cesti: prostitutka, ki se je v minirilu in usnjenih škornjih naslanjala skozi okno nekega avta.

In prvi vtisi mesta se nikoli res ne izboljšajo. Secesijsko okrasje na nekdanj prelepih stavbah je prepuščeno propadu, fasade hiš, ki sicer zelo spominjajo na tiste iz središča Ljubljane, pa so prekrite s plastjo umazanije. Pa vendar je kljub urbanističnim pomanjkljivostim, kakršnih v Sloveniji zlepa ni videti, v zraku čutiti nekakšno modernost. McDonaldi, Burger Kingi in Kentucky Fried Chickni so dostopni na vseh ulicah, sploh so vsa prva nadstropja namenjena trgovskim pro-

storom, raznim cvetličarnam in lepotnim salonom, tako da mesto prej spominja na kako kapitalistično utopijo kot pa na mesto nekdanj največje nasprotnice zahodnim ideološkim tokovom.

Vendarle pa mesto izžareva kulturo. Povsod je videti kipe starih carjev, prekrasni mostovi se bočijo nad reko Nevo in cerkve, kakršna je katedrala Petra in Pavla, pričajo o močni umetniški zgodovini mesta. Tu so živeli in ustvarjali veliki pesniki in pisatelji: Fjodor Dostojevski, Vladimir Nabokov in Aleksander Puškin. Vsak ljubitelj kulture se bo rad podal na sprehod ob številnih kanalih Neve, zaradi katerih mesto imenujejo tudi ruske Benetke, si ogledal številne muzeje velikih piscev in si morda naklonil užitek pravega ruskega čaja v prav tisti kavarni, kjer se je Puškin ustavil pred svojim usodnim dvbojem.

Največji sanktpeterburški zaklad pa so njegovi ljudje. Od prikupne zlatozobe Kazahinje, ki je nam, učencem ruščine, zjutraj pripravljala zajtrk, pa do plešočih brezdomcev, so nedvomno najbolj prijazni ljudje, ki sem jih kdaj koli imel priložnost srečati. Samo da omeniš, da si iz Slovenije, pa smo že bratje Slovani. In kakor je Rusom v navadi, se zelo radi spuščajo v pogovore o svoji deželi. Tako sem slišal o izgredih in uličnih pobojih v kaotičnih dnevih po propadu Sovjetske zveze, o trgovini z opijem, ki gre iz Afganistana prek Kazahstana, ter mnogo o njihovem zloglasnem premierju. Nekoč sem slišal, da je v jeziku Rusov mogoče čutiti trdoto njihovih življenj, in res sem izvedel marsikatero zgodbo o resnično ostrih preizkušnjah. Od zgodovinskih povesti umorov njihovih carjev pa do resničnih zgodb o bližnjih, ki so preminuli v številnih vojnah Sovjetske zveze. Vsi, s katerimi sem imel priliko govoriti, so izjemno srčni ljudje, ki sprejemajo življenje, kakršno je, pa četudi je

trdo, in z veseljem izmenjajo besedo ali dve s tujcem, ki se v polomljeni ruščini trudi naučiti novih reči.

Dejstvo pa je, da v svojih dnevih tam nisem preveč spal. V otroštvu moja prva predstava o Rusiji ni bila o mestih, nad katerimi je plapolala rdeča zastava, in ljudeh, ki popijejo liter vodke na dan, ampak o kraju snega in mraza. Poleti kljub temu, da Sankt Petersburg leži preko arktičnega pasu, tam v nasprotju s splošnim prepričanjem vlada pasja vročina, ki bi se jo še dalo preživeti, če ne bi bilo neznosne vlage in sopare. Za dejanske bele noči sem bil sicer prepozen, a je bil vseeno ob enajstih zvečer še dan, in ko sem prišel nazaj v Slovenijo, sem bil najbolj hvaležen za sončni zahod ob sedmih.

Treba je razumeti, da se Sovjetske zveze nikoli niso dotaknila kulturna gibanja dvajsetega stoletja in marsikateri precej politično nekorekten komentar se zdi nam, ki prihajamo iz držav enakosti in strpnosti, skorajda žaljiv. Seveda pa je mogoče doživeti tudi manjše kulturne šoke, in splošno dovoljenje kajenja v restavracijah ter gostilnah daje občutek neke prvinske svobode, ki je na zahodu preminula.

Od trenutka, ko sem sredi noči prispel, do takrat, ko sem sredi noči odšel, je bila to izjemna izkušnja. Tam sem spoznal neverjetne ljudi; vojne veterane, ki za boren zaslužek prodajajo ribez, vdove, ki se preživljajo s kvačkanjem rokavičk, pa mladenko, ki ji je kruh bosonog ples na ulicah. Morda to ni popolnoma zahodno mesto, ampak vseeno se zdi, da so tam možne pravljice. Zame je bil trenutek, ko smo se neznanci kot množica pred nevihto umaknili med stebre stare palače in tam počakali, da je dež prešel, prav čaroben.

Če boste imeli možnost oditi na podobno jezikovno izobraževanje, pa ni važno, v katero državo, vam to z veseljem priporočam. Svet je poln zanimivih ljudi in škoda bi bilo spoznati le tiste, ki so slučajno blizu nas. Ruski Sankt Peterburg, mesto, ki na vsakom vokalno priča o svoji veličastni ter tudi trdi zgodovini, pa je za vsakega ljubitelja umetnosti in dobrih zgodb pravi raj.

Aleš Oblak

Luskavica – svetovni zdravstveni izziv

Luskavica je pogosta bolezen kože, ki običajno poteka kronično, dolgotrajno. Njenega vzroka natančno ne poznamo, vemo pa, da ni nalezljiva. Bolniki z luskavico, ki naj bi jih bilo v Sloveniji okrog 40.000 do 60.000, po svetu pa več kot 125 milijonov, se srečujejo s številnimi ovirami pri zdravljenju in družbenem sprejemanju svoje bolezni.

Huda luskavica z obsežno prizadetostjo kože

Organizacije bolnikov – v Sloveniji je to Društvo psoriatikov s sedežem v Mariboru in številnimi podružnicami po vsej državi – od leta 2004 obeležujejo 29. oktober kot svetovni dan luskavice. S tem naj bi pomagali ozavestiti splošno javnost o luskavici kot tudi pripomogli k učinkovitejšemu zdravljenju, pa tudi povezali bolnike in njihove svojce med seboj in jim omogočili izmenjavo izkušenj. Luskavica se lahko pojavi v kateri koli starosti in pri komer koli. Običajno se kaže s pordelimi, zadebeljenimi, s srebrnkastimi luskami pokritimi in od bližnje zdrave kože ostro omejenimi spremembami. Najpogostejše prizadene kožo nad komolci, kolena, križem in v zatilnem delu lasišča.

Pri večini bolnikov poteka v omejeni obliki, na manjši površini, razmeroma nemoteče, a trdovratno in vztrajno. Spremembe lahko obsegajo tudi velike površine kože in včasih močno srbijo. Luskavica se lahko pokaže tudi na nohtih, ki se rjavo ali rumeno obarvajo, zadebelijo in odstopajo. Včasih, zlasti na dlaneh in podplatih, se lahko kaže tudi z rumenimi ali rjavkastimi mehurčki, ki so videti gnojni, čeprav v njih ni bakterij.

Pri 10 do 30 odstotkih bolnikov luskavica prizadene tudi sklepe. Luskavični artritis se lahko kaže zgolj z blagimi bolečinami ali s hudi, hitro napredujočim vnetjem, ki deformira sklepe. V zadnjih desetih letih raziskave ugotav-

ljajo tudi, da bolnike z luskavico bolj ogrožajo srčno-žilne bolezni; pri njih se pogostejše pojavljajo debelost, sladkorna bolezen, depresija, visok krvni tlak, kajenje in alkoholizem.

Da gre za luskavico, običajno ugotovimo klinično, kar pomeni, da vidne spremembe s pomočjo izkušenj, brez preiskav, prepoznamo kot luskavico. Krvne preiskave, ki bi nam bila pri tem v pomoč, ni. Včasih si pomagamo s histološko preiskavo, to je izrezom manjšega koščka prizade-

dete kože in pregledom pod mikroskopom.

Luskavica se včasih pojavlja družinsko, večinoma pa ne. Dejavniki iz okolja, ki jo lahko sprožijo ali poslabšajo, so v nekaterih primerih okužbe, npr. angina, hormonske spremembe, npr. menopavza, alkohol, nekatera zdravila in hud psihični stres. Pri večini bolnikov sprožilni dejavnik ostane neznan. Prehrane, ki bi sprožila luskavico, ali diete, ki bi jo zdravila, žal ne poznamo.

Presenečeni in zgroženi pogledi ...

Bolniki s kroničnimi boleznimi kože se pogosto srečujejo s strahom in z nerazumevanjem okolice. Zaradi presenečenih ali celo zgroženih pogledov skušajo kožne spremembe prikriti ali se izogibajo okoliščinam, ko bi morali razgaliti ali uporabljati skupne objekte (bazene, garderobe, savne), včasih pa se celo popolnoma umaknejo iz družabnega življenja. Dolga desetletja je veljalo prepričanje, da je pri luskavici smiselno in potrebno le lokalno zdravljenje, to je zdravljenje s kremami in mazili, ali fototerapija, to je obsevanje z ultravijoličnimi žarki. Te metode zdravljenja res večinoma zadoščajo pri blagih oblikah luskavice in na voljo imamo številne različne pripravke. Vemo pa tudi, da pri bolj razširjenih, trdovratnih ali zapletenih oblikah luskavice samo uporaba krem ni dovolj, potrebno je sistemsko zdravljenje. Če je prizadetih več kot deset odstotkov površine kože – ena bolnikova dlan predstavlja približno odstotek telesne površine – ali pri nekaterih drugih oblikah luskavice, tudi če je prizadeta manjša površina, vedno razmišljamo o sistemskem zdravljenju.

Dermatologi imamo danes na voljo več različnih učinkovitih in varnih zdravil, s katerimi lahko obvladamo ali močno olajšamo skoraj vse oblike luskavice. Običajno najprej poskusimo z zdravljenjem s tabletami, ki vsebujejo eno od treh zdravilnih učinkovin: metotreksat, ciklosporin ali acitretin. Vsako od teh zdravil ima tudi svoj profil neželenih učinkov, vendar ker gre za zdravila, ki jih v

Deformacije zaradi luskavičnega artritisa in značilne spremembe nohtov pri luskavici

medicini uporabljamo že dolgo in jih tudi dobro poznamo, imamo odlično izdelano shemo spremljanja varnosti zdravljenja, ki vključuje redne laboratorijske preiskave krvi.

Če z običajnimi sistemskimi zdravili (metotreksatom, ciklosporinom ali acitretinom) in fototerapijo luskavice ne obvladamo, tudi v Sloveniji že več kot 5 let obstaja možnost zdravljenja z biološkimi zdravili. Biološka zdravila so izjemno učinkovite beljakovinske molekule, pridobljene s pomočjo zahtevnih tehnoloških postopkov, ki jih bolniki prejema v obliki injekcij v razmikih od enega do dvanajstih tednov. Ob upoštevanju predpisanih previdnostnih ukrepov je zdravljenje z biološkimi zdravili, kot ga vidimo v praksi, zelo učinkovito in varno.

V Sloveniji so na voljo praktično vse oblike zdravljenja luskavice, kot jih poznajo drugje po svetu, in dostopne so vsem bolnikom, ki jih potrebujejo. Dogodki, kot je svetovni dan luskavice, nam lahko pomagajo dodatno informirati tiste bolnike, ki bi morda potrebovali učinkovitejše zdravljenje, pa ne vedo, da obstaja, in splošno javnost, ki bi morala poznati to pogosto bolezen in jo sprejemati z razumevanjem.

Vesna Tlaker Žunter, dr. med., zdravnica specialistka dermatovenerologije, Dermatovenerološka klinika, UKC Ljubljana

Pustulozna luskavica stopala

Značilen luskavični plak na komolcu.

Prva Mala Ažbetova kolonija v Dolenčicah

V Dolenčicah je bila letos prva Mala Ažbetova kolonija, na kateri so ustvarjali mladi likovni umetniki iz širšega območja Škofje Loke. Poklonili so jo 150-letnici rojstva slikarja Antona Ažbeta. Likovna dela so na ogled v Štefanovi hiši v Poljanah. Za izvedbo so združili moči člani Ateljeja Clobb in Zavod O iz Škofje Loke, Združenje umetnikov iz Škofje Loke, Štefanova hiša in Ažbetovi iz Dolenčic.

Letos jeseni je v Dolenčicah, rojstnem kraju slikarja Antona Ažbeta, potekala prva Mala Ažbetova kolonija. Posvečena je bila 150-letnici slikarjevega rojstva (rojen 30. maja 1862 v Dolenčicah). Ideja zanjo je dozorela v času letošnje Kolonije Iveta Šubica, ko so slikarji obiskali spominsko sobo Antona Ažbeta v Dolenčicah in jim je pomoč pri njeni izvedbi ponudil domačin in umetnostni zgodovinar Gašper Peternel in koordinator Ateljeja Clobb iz Škofje Loke. Akad. kipar prof. Matej Plestenjak, član Združenja umetnikov iz Škofje Loke, je poudaril, da je pomembno, da se mladim ustvarjalcem omogoči sodelovanje na koloniji in se jim

obenem predstavi izjemen pomen Ažbetovega dela: »Tega malega in tihega možica iz naših krajev, pa vendar velikega slikarja in verjetno najpomembnejšega slovenskega likovnega pedagoga, ki je v Münchnu poučeval osnovne slikarstva nekaj največjih poznejših slikarskih umov 20. stoletja, po mojem mnenju ljudje in umetniki premalo poznajo.« Anton Ažbe je namreč študiral slikarstvo v Münchnu, kjer je leta 1891 ustanovil Ažbetovo slikarsko šolo. Kot prvi učitelj slovenskih modernih slikarjev je s svojim svobodomiselnim odnosom in načelnostjo spodbujal slovenske impresioniste, kot sta bila Matija Jama in Rihard Jakopič.

Razstava v Poljanah še do konca meseca

Tema kolonije je bila krajina na malem formatu. Ažbe je namreč svoje učence spodbujal, naj se odpravijo slikat v naravo, četudi sam tega zaradi svojega šibkega zdravja ni uresničeval.

K sodelovanju so povabili mlade nadarjene umetnike iz širšega škofjeloškega območja ter Poljanske in Selške doline. Ti so se redki priložnosti za takšno udejstvovanje navdušeno odzvali. Med njimi so bili tudi trije likovno nadarjeni dijaki iz Gimnazije Škofja Loka.

Za strokovno korigiranje in usmerjanje slikarjev sta poskrbela aktivna člana Združenja umetnikov Škofja Loka, akad. slikar Mito Gegič in akad. kipar prof. Matej Plestenjak. Po Plestenjakovem mnenju in ogledu razstavljenih del je kolonija lepo uspela, ne glede na to, da je bila prva. Mladi likovniki Jerca Oblak, Tit Nešović, Lara Ješe, Mohor Kejžar, Nuša Jurjevič, Zala Bokal, Sabina Frlic, Boris Oblak in Peter Stegu so pokazali pestro likovno ustvarjanje, tako po kakovosti kot po številu naslikanih krajin, saj je vsak naslikal vsaj tri dela. Ob odprtju je o Ažbetu in koloniji spregovoril Gašper Peternel.

Poudaril je tudi, da si v ateljeju prizadevajo širiti Ažbetovo poslanstvo, torej ustvarjati in umetniško izobraževati. Umetnostna zgodovinarica Ana Babnik je pojasnila razvoj motiva krajine in doje-manje moderne umetnosti. Otvoritev je glasbeno popestril fantovski kvartet iz glasbene šole Škofja Loka pod mentorstvom prof. Janeza Hostnika, za prijetno vzdušje pa so poskrbeli Ažbetovi ob pomoči Občine Gorenja vas Poljane.

Za izvedbo kolonije je prispeval Zavod O s sponzorstvom in promocijskim materialom, za umetniški material organizator Atelje Clobb, za nastanitev in vse, kar gre zraven, domačija Pri Ažbetu doma, okvire za slike Energetska tehnika, družba za racionalizacijo rabe energije, Šubičeva hiša pa je odstopila prostor za postavitev razstave.

Mali Ažbetovi koloniji želimo, da se nadaljuje tudi drugo in prihodnja leta, saj je to interes tako ljubiteljev slikarstva, organizatorjev, mladih, še neuvpeljavljenih slikarjev, ki bi se takih kolonij z veseljem udeleževali in ne nazadnje domačinov, saj taki dogodki prispevajo k povezovanju, izobraževanju in kulturnemu utripu kraja.

Matej Plestenjak, Gašper Peternel in Boris Oblak si želijo nadaljnega sodelovanja pri skupnih umetniških projektih, saj, kot je zaključil v pogovoru Gašper Peternel: »Na Poljanskem inspiracije za kreativne dogodke zaradi njene bogate zgodovine in osebnosti ni težko najti!« Vabljeni k ogledu v Štefanovo hišo do konca novembra, potem pa se bo razstava – odprtje bo 3. decembra ob 19. uri – preselila v Škofjo Loko v puštalsko kapelo.

Tadeja Šubic

RD Visoko

Uspešen pričetek »sulčarske« sezone

Foto iz arhiva RD Visoko

Ujeti 96 cm dolgi sulec je požel veliko navdušenja in veselja v RD Visoko. ...) ter v gostinsko-turistični dejavnosti v širšem okolju občine, kar je tudi želja in dejavnost RD Visoko. Prav tako pa se o tem vse večkrat pogovarjamo z občino oziroma s predstavniki in županom. Ujetega sulca smo že naslednji dan s prijatelji v prijetnem vzdušju pospravili, kamor sodi. Člani in prijatelji RD Visoko pa smo že v pričakovanju naslednjega takega dogodka.

Da je to res, lahko potrdi naš ribič Zvone Bašelj. Skupaj z ribiškim kolegom Dragom Trčkom sta 4. novembra letos iz Poljanske Sore uplenila skoraj metrskega sulca, kralja naših voda. V prostorih ribiške družine smo mu izmerili natančno 96 cm in natehtali 8,6 kg.

Zanimivo je, da je Bašelj imel takšno srečo in znanje že preteklo leto, ko je v prvih dneh odprtja

lova na sulca ujel še dva centimetra daljšega, torej 98 cm dolgega sulca. Ulova smo veseli tudi v ribiški družini, saj to potrjuje, da dobro skrbimo za ribji živelj v naših vodah. Poleg naravne drsti in prirasta vsako leto z dodatnimi vložki postrvi, lipana ter sulca pomlajujemo ribji stalež v vodah. Za vse to v RD Visoko letno namenimo do 9.000 evrov, kar se med drugim pozitivno odraža tudi v porastu turističnega ribolova (Italijani, Francozi

Janez Demšar

Jerbas domačih v Poljanah

Občina Gorenja vas - Poljane in Agencija Media butik organizirata božični koncert Jerbas domačih, ki bo 23. decembra ob 16. uri v telovadnici OŠ Poljane. Med drugim bodo nastopili ansambel Franca Miheliča, Gadi, veseli Svatje, Igor in zlati zvoki, Nemir, ansambel Starman, Gorski cvet. Rdeča nit letošnjega jerbasa je »Božični čas prišel je v vas«.

L. R.

Prijatelji Jelenc, spet je čas za pot pod noge

PD Gorenja vas vabi k sodelovanju vse ljubitelje Blegoša in obiskovalce zavetišča na Jelencih k drugi izvedbi akcije »Prijatelji Jelenc«.

Cilj je, da planinci dosežejo čim več vzponov na Blegoš v enem letu po označeni planinski poti mimo Jelenc. V akciji lahko sodeluje vsak član PZS ali gornik, ki se med vzponom na Blegoš ali pri sestopu z njega ustavi v zavetišču na Jelencih. Kot obračunsko leto se šteje zimska sezona odprtja zavetišča na Jelencih, od 1. novembra do 30. aprila. Zavetišče je odprto vsak konec tedna – od sobote od 11. do nedelje do 16. ure. Zunaj časa obratovanja Jelencev vpisi niso mogoči. Vpisi tako ne bodo mogoči v času praznikov, in sicer na božič in na veliko noč.

Kot potrjeno vzpona se šteje lastnoročni vpis udeleženca v posebno knjigo, ki je med sezono v zavetišču. Vpisuje se z imenom in priimkom ter krajem bivanja. Vpisi, ki ne bodo lastnoročni, se ne bodo upoštevali. Pravila akcije so enaka kot preteklo sezono in so objavljena na spletni strani www.pdgorenjivas.com. Prav tako bodo vsa obvestila v zvezi z akcijo objavljena v zavetišču na Jelencih in na spletni strani. Najbolj vztrajni Prijatelji Jelenc bodo ob zaključku akcije nagrajeni s praktičnimi nagradami.

L. R.

Decembrski ples z živo glasbo

KŠPD organizira 5. decembrski ples z živo plesno glasbo, ki bo 1. decembra, s pričetkom ob 20. uri. Na ples v dom občine Gorenja vas - Poljane ste vabljeni vsi ljubitelji plesnih ritmov (rumba, tango, angleški valček, samba, jive ...), ki bi svoje plesno znanje radi ponovno osvežili in ga pokazali ostalim udeležencem. Zaradi lažje organizacije sta zaželeni predhodna prijava in rezervacija miz. Dodatne informacije in rezervacije pri Mitju Erženu na telefonsko številko 031/349-077 ali po e-pošti mitja.erzen@gmail.com.

L. R.

Vabljeni v plezalno društvo Cempin

Poljanska dolina je od začetka oktobra bogatejša za novo društvo, in sicer za Plezalno društvo (PD) Cempin. Društvo, ki ima začasno sedež v prostorih PGD Poljane, je bilo ustanovljeno, da bi se v njem združevali alpinisti, športni plezalci in turni smučarji. Kot je povedal trenutni predsednik društva Drago Frelih, bodo v društvu vzgajali nov kader in s tem namenom že poteka alpinistična šola, v katero je vpisanih deset tečajnikov. V prihodnjem letu bodo organizirali tudi tečaj plezanja za najmlajše.

PD Cempin vabi medse vse željne plezanja in tiste, ki tovrstno znanje že imajo in bi bili pripravljeni pomagati pri vzgoji in delu v društvu. Namestnik predsednika je Jaka Stanonik. Vse dodatne informacije so na voljo pri Dragu Frelihu na telefonski številki 041/532-138.

L. R.

Kam novembra in decembra?

• 24. november ob 11. uri: **Otvoritev vseslovenske razstave Mladi za boljši svet – Otroci pomagajo otrokom** v OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas. Organizira RK Slovenije.

• 24. november ob 19. uri: **Občinska proslava s podelitvijo občinskih priznanj** v domu občine Gorenja vas - Poljane.

• 28. november od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 30. november ob 17. uri: **Dobrodelni koncert in sejem v telovadnici OŠ Poljane**. Nastopali bodo učenci in gospel zbor Bee Geesus. Sredstva, ki jih bodo zbrali s prodajo izdelkov, ki jih izdelujejo otroci, bodo namenjena šolskemu skladu.

• 1. december ob 10. uri: **Likovna delavnica – Rezbarstvo, izdelava modelčkov za loške kruhke** v rojstni hiši slikarjev Šubic. Prijave in dodatne informacije na telefonski številki 031/394-751. Delavnica je brezplačna. Organizira Rojstna hiša slikarjev Šubic.

• 1. december ob 20. uri: **Decembrski ples z živo plesno glasbo** v domu občine Gorenja vas - Poljane. Organizira KŠPD.

• 5. december od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 5. december ob 17. uri: **Miklavžev večer** v dvorani KD Poljane. Organizira KS Poljane.

• 5. december ob 17. uri: **Miklavževanje** v večnamenskem domu v Lučinah. Organizira KS Lučine s PŠ Lučine.

• 5. december ob 17. uri: **Miklavževanje v dvorani Leskoviča** za otroke od 1. do 10. leta starosti, za naselja Leskoviča, Kopačnica, Krnice, Debeni, Studor, Laze, Lajše in Robidnica. Organizira KS Gorenja vas.

• 6. december od 16. do 17. ure: **Meritve sladkorja, holesterola in krvnega tlaka** v prostorih KŠPD (pritličje ZD Gorenja vas). Organizira KORK Gorenja vas.

• 6. december ob 17. uri: **Miklavževanje v domu občine Gorenja vas - Poljane**, za otroke od 1. do 10. leta starosti, za naselja Gorenja vas, Dolenja Dobrava, Gorenja Dobrava, Dobravšce, Todraž, Bačne, Žirovski Vrh Sv. Urbana in Antona. Organizira KS Gorenja vas.

• 7. december ob 17. uri: **Miklavževanje v Zadržnem domu na Hotavljah**, za otroke od 1. do 10. leta starosti, za naselja Hotavljje, Hlavče Njive, Srednje Brdo, Suša, Volaka, Čabrače in Jelovica. Organizira KS Gorenja vas.

• 7. december ob 17. uri: **Prednovoletno srečanje starejših nad 60 let** v domu občine Gorenja vas - Poljane. Organizira KORK.

• 7. decembra ob 18. uri: **10. tradicionalni nočni pohod prek Sv. Urbana v Vinharje**. V cerkvi na Sv. Urbanu bo koncert skupine Štedientje. Zbor na avtobusni postaji na Gorenji Dobravi. Organizira ŠD Sv. Urban.

• 8. december od 8. do 12. ure: **Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov** na vaškem trgu v Gorenji vasi. Organizira RAS.

• 8. december ob 10. uri: **Likovna delavnica za šolarje – Glina** v rojstni hiši slikarjev Šubic. Prijave in dodatne informacije na telefonski številki 031/394-751. Delavnica je brezplačna. Organizira Rojstna hiša slikarjev Šubic.

• 9. december ob 16. uri: **Od vnukov do babic in dedkov**, medgeneracijska kulturna prireditev v domu občine Gorenja vas - Poljane. Organizira DU za Poljansko dolino.

• 9. december ob 19. uri: **Potopisno predavanje S kolesom po slovenski Jakobovi poti** v veroučni učilnici KD Poljane. Organizira KS Poljane.

• 12. december od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 15. december ob 18. uri: **Odprtje stalne muzejske zbirke – uradno odprtje hiše**. Organizira Rojstna hiša slikarjev Šubic.

• 15. december ob 18.30 uri: **Letni koncert Štedientov v utrdbi Rupnikove linije** na Hlavčih Njivah. Gostje koncerta: Hotaveljski kvintet. Koncert poteka v okviru pohoda po Rupnikovi liniji. Odhod pohodnikov iz Gorenje vasi ob 17. uri. Organizirajo Štedientje.

• 19. december od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 19. december ob 19. uri: **Predstavitev knjige Metoda Bohinca »Moja Iskanja«** v rojstni hiši slikarjev Šubic. Organizira Rojstna hiša slikarjev Šubic.

• 23. december ob 16. uri: **Jerbas domačih** v telovadnici OŠ Poljane. Organizira Media butik.

Bruci so imeli opravka z denarjem

KŠPD že vsa leta svojega delovanja skrbi za »preobrazbo« *dijaka v bruca. Brucovanje oziroma »tajkunfest«* je letos v dom občine Gorenja vas - Poljane privabil tako novopečene študente kot tudi druge, željne zabave. Poleg zabavnega programa, ki so ga pripravili člani KŠPD-ja, so za dobro voljo skrbeli še Ta-Rock, Prelude in Big foot mama.

Foto: Simon Mur

Kot je povedal predsednik KŠPD-ja Matic Radič, si vsako leto izberejo drugačno temo. »Letos smo si izbrali tajkune in iz tega je prišla beseda tajkunfest. Bruci, letos jih je bilo nekoliko manj kot preteklo leto, so se preizkusili v različnih igrah. »Začeli smo z igro, povezano z denarjem. Bruci so bili zvezani v pare in so morali po dvorani pobirati ponarejene bankovce večjih vrednosti, časovno so bili omejeni na nekaj minut. Sledila je skupinska štafeta po označeni progi, tudi tu so imeli opravka z denarjem. Med premagovanjem proge so s sabo morali nositi polno vrečo, v kateri pa ni bilo denarja. Tretja igra so bili razkriti tajkuni, ki so, da bi

zaslužili, bili pripravljeni narediti kar koli, tudi plesati. Tako so bruci po skupinah zaplesali nekaj plesov, kot so račke, makarena, ples na skladbo Mi gremo pa na morje,« *je še povedal Radič.*

Novopečene bruce je čakala tudi zaprisega, s katero so morali svečano obljubiti, da bodo naredili vse za dobro KŠPD-ja, četudi bo to vključevalo predajo vseh svojih »tajkunskih prihrankov«.

»S prireditvijo smo v klubu zelo zadovoljni, saj je bila dvorana polna do zadnjega kotička. Pri organizaciji je pomagalo okrog 50 študentov. Na facebooku imamo več kot 690 všečkov, več kot 550 udeležencev pa je bilo potrjenih že pred začetkom prodaje vstopnic,« *je strnil predsednik KŠPD.*

Na zadnji skupščini KŠPD-ja je bil izvoljen nov upravni odbor, ki ga sestavljajo: Matic Radič (predsednik), Samo Knafeľ (podpredsednik), Nuša Jurjevič (tajnica), Maja Marjanovič (blagajničarka), Urban Trček (referent za šport), Eva Petermel (referentka za kulturo in turizem), Simon Mur (predstavnik za informatiko) in Miha Pustavrh (skrbnik prostorov). Izvoljeni so bili tudi predstavniki sekcij, in sicer Kaja Marjanovič (dijaška sekcija) in Uroš Gantar (etno sekcija).

Brucovanje je eden izmed mnogih dogodkov v organizaciji KŠPD-ja. Že tradicionalno se člani po brucovanju odpravijo na izlet, ki ga organizirajo za vse bruce in tiste, ki pomagajo pri izvedbi dogodka, udeležujejo se tudi martinovanja, organizirajo različne zabavne dejavnosti, kot so bowling, obisk kinopredstav, decembrski ples z živo glasbo, silvestrovanje, pustovanje ... Klub skrbi za različne vrste rekreacije in skupinsko smučanje, na voljo so tudi vozovnice za bližnji smučišči. Poleg bogate izbire aktivnosti nudi tudi obilico ugodnosti, kot so fotokopiranje, tiskanje, uporabo računalnikov, optičnega čitalca, sofinanciranje udeležbe na izobraževanjih. Mamicam študentkam KŠPD subvencionira nakup opreme za dojenčka. Več o aktivnostih in ugodnostih za člane si lahko preberete na spletni strani KŠPD. Vsi tisti, ki še niste včlanjeni v klub, lahko svojo pristopno izjavo, ki jo najdete na spletni strani kluba, prinesete osebno v času uradnih ur ali jo pošljete po pošti.

Lidija Razložnik

Iz leta v leto več grč

Zaključila se je že 18. Hotaveljska grča v organizaciji ŠDMH, na kateri je sodelovalo 77 grč, največ doslej. Kar 23 je bilo tistih posameznikov, ki so osvojili naziv »super grča«. Vsakoletna večja udeležba, prevladujejo družine z otroci, priča o tem, da se ljudje vedno bolj zavedajo, da se je treba ukvarjati s športom.

Hotaveljska grča ima že bogato zgodovino. »Skozi vsa ta leta se je pokazalo, da je grča primerna za vse generacije, njen namen je predvsem ljudi spodbuditi in navdušiti za rekreacijo. Osnovni moto sicer ni več toliko v ospredju, rekreacija je namreč osveščenim že postala del načina življenja. Zdaj grče na vseh skupnih aktivnostih iščejo predvsem druženje, za družine pa je to idealna priložnost, da pokažejo vzor svojim otrokom,« *je povedal Niko Stržinar, ŠDMH.*

Vsak, ki je sodeloval na grči, je na zaključku prejel spominsko majico. Tisti, ki so opravili vse predpisane aktivnosti, so prejeli medaljo v obliki suhe klobase, ki jo društvo podeljuje že drugo leto. Super grče so nagrajene s simboličnimi in praktičnimi nagradami. Kot je pojasnil Stržinar, je največja nagrada za super grčo dejstvo, da je dobitniku laskavega naziva uspelo v enem letu biti tako discipliniran, da je dovolj pogosto nabiral potrebne točke z različnimi športnimi panogami (pohodništvo, tek, kolesarjenje, smučanje, plavanje).

Super grča je torej motivacija pred začetkom sezone oziroma zadovoljstvo in čast po uspešno končani sezoni.

Na spletni strani ŠDMH je že objavljen razpis za super grčo 2012/2013. »Hotaveljska grča je doživela polnoletnost, še vedno je organizirana zaradi svojega bistva. Vsakoletno vračanje udeležencev, vedno večje število teh, predvsem pa druženje, so jamstva, da se v začetku pomladi, po zimskem spancu, spet vrnemo v naravo. Če torej potrebujete nekoga, da vas spravi s kavča, je Hotaveljska grča prava priložnost. Veseli bomo prav vsakega novega obraza,« *je še povedal Niko Stržinar.*

Lidija Razložnik

Gasilci

Uspešni na tekmovanju GZ Škofja Loka

GZ Škofja Loka organizira vsakoletno gasilsko tekmovanje za društva, ki delujejo v okviru zveze. Tokrat seje zbralo 133 ekip vseh starostnih skupin. V dopoldanskem času so se pomerili pionirke in pionirji ter mladinke in mladinci. Popoldne pa še članice in člani ter starejše gasilke in gasilci.

V kategoriji pionirke je prvo mesto osvojilo PGD Sovodenj, PGD Poljane drugo mesto. Med mladinci je zmagalo PGD Poljane, tretje mesto je osvojila ekipa PGD Trebija 1. Mladinke PGD Poljane 1 so osvojile prvo mesto, mladinke PGD Trebija pa tretje. Med člani A je najboljšo uvrstitev doseglo PGD Trebija z drugim mestom, na tretjem mestu mu sledi ekipa PGD Poljane 2. V kategoriji članice A je zmagalo PGD Poljane, PGD Trebija je osvojilo tretje mesto. Drugo mesto so osvojile članice PGD Poljane v kategoriji članice B. Med starejšimi gasilci je PGD Trebija osvojilo drugo mesto, starejše gasilke PGD Trebija pa so tekmovanje končale na tretjem mestu. Vsi omenjeni so prejeli pokale.

Pionirji, mladinci in gasilci pripravniki so se pomerili še v kvizu gasilske mladine GZ Škofja Loka, ki se ga je udeležilo 85 ekip, med njimi okoli 20 ekip iz vseh sedmih gasilskih društev naše občine. Na kvizu je največ znanja in gasilskih veščin v vseh treh kategorijah pokazalo PGD Poljane, saj so slavile ekipe PGD Poljane 2, PGD Poljane 4 in PGD Poljane 7. Na tretje mesto se je v kategoriji mladinci uvrstila ekipa PGD Poljane 6 in v kategoriji pripravnikov ekipa PGD Poljane 3. Najboljše tri ekipe po kategorijah so prejele medalje. Najboljši dve ekipi v vseh treh kategorijah sta se uvrstili na mladinski kviz GZ Gorenjske. Ekipa pionirjev PGD Poljane je bila najboljša in se tako uvrstila na državno tekmovanje, ki bo 24. novembra v Cerknici. Tja se je uvrstila tudi drugouvrščena ekipa mladincev PGD Poljane.

»Odlične uvrstitve naših članov, sploh mlajšega članstva na gasilskih tekmovanjih, so pokazatelj, da je naše društvo aktivno ter da imamo dobre mentorje. Poleg tega mladi radi sodelujejo na tekmovanjih in delajo v društvu, tako da se nam za podmladek ni treba bati,« *je povedal Metod Slabe, predsednik PGD Poljane.*

Lidija Razložnik

Prva tekmovanja in obšolske aktivnosti so se začela

V mesecu požarne varnosti smo na matični šoli in v obeh podružnicah uspešno izpeljali evakuacijo učencev ter se seznanili z zahtevnim in odgovornim delom gasilcev.

Začela so se različna tekmovanja. Na matični šoli so organizirali tekmovanje iz logike. Šest učencev se je udeležilo tudi državnega tekmovanja, kjer pa tokrat niso posegali po najvišjih mestih.

Učenci osmega razreda so obiskali Vrtljak poklicev v Šolskem centru v Škofji Loki. Predstavili so jim različna poklicna področja, za katere izobražujejo gorenjske srednje šole. Učenci so se že prej odločili, v katerih delavnicah bodo sodelovali. O poklicih so se informirali tudi na stojnicah, ki so jih pripravile posamezne šole.

O Šarucovi slivi

Prav poseben dogodek za učence tretje triade je bil obisk predstave Šarucova sliva. Dobra priprava v šoli je pomagala, da se je odrska interpretacija večine mladih gledalcev močno dotaknila. Tudi Maje Pustovrh iz 9. b razreda, ki je dogodek takole opisala:

Učenci od sedmega do devetega razreda Osnovne šole Ivana Tavčarja Gorenja vas smo si ogledali zanimivo predstavo, monodramo Šarucova sliva, ki jo je odigrala Anica Berčič. Igra je nastala po črtici Ivana Tavčarja iz zbirke kratkih pripovedi Med gorami ali Slike iz loškega pogorja. Prvič je bila odigrana pred skoraj tridesetimi leti, v prenovljeni obliki pa si jo lahko ogledamo od lani, ko je nastala v letu obeleževanja 150-letnice rojstva pisatelja Ivana Tavčarja.

Ob vstopu v temno dvorano je bilo vzdušje zelo tiho in vznemirljivo. Spraševali smo se, kakšna predstava nas čaka. Kmalu se je na odru priklonila Šarucova Meta. Na začetku nam je podarila nasmešek na usta zaradi starinske obleke (taka oblačila se nam zdijo smešna in strašno stara) in scene, ki je bila zelo skromna, le skladovnica drv, tnal, sekira, slivovo drevo in grm.

Predstava je postajala vedno bolj zanimiva in deležna posluha. Vmes seveda ni manjkalo smeha, saj sta avtorja dramatizacije Andrej Šubic (tudi režiser) in Boris Pintar v resno besedilo vnesla humorne vložke. Hkrati sta sporočilnost aktualizirala. Za nas osnovnošolce je bilo zanimivo predvsem Metino razmišljanje o izbirnem fantu, ki se je pritoževal nad okusno hrano in hkrati žalil mater (rekel ji je baba). Večina otrok je bila v preteklosti zelo spoštljiva do staršev; omenjeni deček je bil najbrž bolj izjema kot pravilo. Kaj pa danes?

Šarucova Meta nam je pokazala, kako se da preživeti skromno. Preživljala se je samo z delom pri bogatih kmetih, da je dobila za plačilo večerjo. Pa še takrat so ji šteli žlice hrane! Zimo je morala prebiti s parimi ficki, ki jih je zaslužila s prodajanjem svežih ali suhih sliv.

Govorila je, da raje živi brez vsega, kakor da bi na stara leta beračila. Tako mnenje je prevzela od svojega očeta.

Njene kretnje in mimika so bile prilagojene besedilu. Tudi osvetljava je bila vsebini primerno zrežirana. Na primer, ko je molila pred prižgano svečo, je bila svetloba rdečkasta kakor plamen ognja. S svetlobnimi efekti so ponazarjali dan, noč in bliske strele med nevihto.

Celotno monodramo je Anica Berčič izvedla v poljanskem narečju. Z odra je zadonela pojoča govorica naše doline, predvsem Poljan, od koder so doma ustvarjalci gledališke predstave. Lepo je bilo slišati nekatere že skoraj pozabljene domače besede.

Uživala sem takrat, ko so se iz ozadja zaslišali zvoki nevihte in grmenja; naredili so tudi temo, zato je bilo zelo napeto vzdušje.

Konec zgodbe je tragičen, saj se je Meti omračil um, ker se je tako zbala revščine, ki jo je čakala, ko ji je zemeljski plaz odnesel denar. Da bi ji kdo ne ukradel še slive, jo je posekala. Da je bila nesreča še večja, je drevo padlo nanjo in jo pokončalo.

Meni je bila predstava nepričakovano zelo všeč, saj sem mislila, da so monodrame manj zanimive kot igre, v katerih nastopa več igralcev. Presenetili so me tudi dobra igra Anice Berčič, domiselna in skromna scena, najbolj pa me je pogrela topla domača beseda Poljanske doline.

Milka Burnik, Maja Pustovrh

Tek z aktivnimi možgančki

Poljanski učenci od 1. do 5. razreda so se v začetku oktobra v popoldanskem času pomerili v teku z aktivnimi možgančki. Kot že ime pove, so bili telesno aktivni, poleg tega pa so tudi napenjali svoje možgane. Na poti od poljanske cerkve proti Žabji vasi so se morali med tekom ustaviti na petih kontrolnih točkah, kjer so jih čakale različne miselne in zabavne gibalne naloge. V vsaki izmed devetih skupin so bili učenci iz različnih razredov. Med seboj so lepo sodelovali in se spodbujali, saj so morali v cilj priteči skupaj, rešene pa so morale biti tudi vse naloge. Vsi sodelujoči so prejeli medalje oziroma priznanja. Namen popoldneva je bilo medsebojno aktivno sodelovanje in druženje na svežem zraku, kar so otroci v celoti izpolnili.

Bernarda Pintar

Orientacijski tek

Dekleta druga na državnem tekmovanju

Na OŠ Sostro je v začetku oktobra potekalo državno tekmovanje v orientacijskem teku za osnovne in srednje šole. Tudi letos smo sodelovali s tremi skupinami. Ekipa deklet je dosegla odlično drugo mesto.

Letošnjega državnega tekmovanja se je udeležilo izjemno število udeležencev, skoraj 400. Med dekleti so bile zelo uspešne tudi naše učenke Eva Krek, ki je osvojila 8. mesto, Lucija Mur, ki je bila 11., in Valerija Oblak, ki je zasedla 14. mesto. Tekmovali sta še Špela Petrovčič, ki je končala na 40. mestu, in Tjaša Stanonik, ki pa žal ni prišla pravilno do cilja. Ekipa deklet je dosegla drugo mesto med devetimi ekipami. Uvrstitev na svetovno prvenstvo, ki bo spomladi 2013 na Portugal-

skem, so zgrešile le za nekaj točk.

Pri starejših fantih je bila progla speljana v obliki metuljčka in zato še bolj zahtevna, kar so pokazali tudi časi, ki so jih posamezni tekmovalci porabil za progo. Jaka Logar je bil 11., Rok Primožič 12., za njima so prišli na cilj Primož Oblak (15.), Matej Habjan (17.) in Janez Justin (19.). Rok Tavčar je potreboval nekaj več časa in se je uvrstil na 40. mesto. Fantje so med enajstimi ekipami zasedli 6. mesto.

Bernarda Pintar

Oktobra se še veliko dogaja na prostem

V oktobru je še vedno čas za aktivnosti na prostem – za spoznavanje okolja, rastlin in živali ali pa za šport ter gibanje na splošno.

Zemlja ima vročino.

Drugošolci so tako krenili v Arboretum Volčji Potok, kjer sta jih vodički poučevali v neobičajni učilnici. Izvedeli so, da je arboretum strokovni izraz za zbirko dreves in grmovnic, zbranih v raziskovalne namene. Ob reševanju nalog na učnem listu so izvedeli, katere rastline in živali so v parku ter kdo skrbi zanje. V parku so opazovali in iskali razlike med listavci in iglavci, pri racah, ki so plavale v mlaki, so lahko videli razlike med samcem in samico. Pot jih je vodila mimo nekaterih

znanih listavcev in iglavcev do divjega kostanja. Tam jim je vodnica povedala zelo star pregovor, ki pravi: »Kostanj v žepu prežene bolezen in tako ostanemo zdravi celo zimo.« Za trenutek so postali pri zvončku želja in z občudovanjem zrlji v francoski vrt. V rastlinjakih so si ogledali razstavo kaktusov in orhidej. Najbolj pa so bili navdušeni nad razstavo metuljev ter najrazličnejših buč, ki so jih očarale s svojimi živimi barvami.

Učenci obeh šestih razredov so naravo spoznavali na Visokem, kjer jih je z gozdno učno potjo seznanil gozdar Primož Kalan. Najprej jim je pokazal drevesa okrog Tavčarjevega dvorca, nato jih je vodil do Tavčarjeve grobnice in naprej po gozdni učni poti.

Če so se drugošolci in šestšolci učili o rastlinah, pa so jo učenci sedmih razredov mahnili k živalim v ljubljanski živalski vrt. Najbolj navdušeni so bili nad tem, da so se lahko nekaterih živali tudi dotikali.

Osmošolci so v okviru tehniškega dne spoznali predelavo in konzerviranje sadja, kar so si ogledali na kmetiji Pr' Matic, ter izdelovali hiške iz energetske varčnih materialov. Ko so bile hiške izdelane, so vanje postavili lončke vroče vode in merili izgubo toplote.

Zemlja ima vročino – tako pa se je imenoval naravoslovni dan za peti razred. Učence sta obiskala dr. Klima in detektivka July. Otroke sta spremenila v detektive in raziskovali so energetske učinkovitosti naše šole. Ugotavljali so porabo elektrike na šoli, pravilno postavitve luči v učilnicah, tesnjenje oken, načine ogrevanja šolskih prostorov in učinkovitost ureditve okolice šole. Ob zaključku so ravnateljici napisali pismo, v katerem so jo seznanili s svojimi ugotovitvami o energetski učinkovitosti naše šole.

Na kulturo prav tako nismo pozabili, saj so si učenci od 1. do 5. razreda tako iz Poljan kot tudi iz Javorij v Cankarjevem domu v Ljubljani ogledali operno predstavo Janko in Metka. Otroci so lahko s svojimi predlogi, vprašanji in odgovori interaktivno sodelovali s pripovedovalcem ter s pomočjo klavirja, petja, kostumov in scene spoznali zgodbo o Janku in Metki tudi v glasbeni izvedbi. Za marsikaterega otroka je bil to prvi pristen stik z opernim petjem.

Učenci sedmih razredov so se v okviru projekta Rastem s knjigo spoznali s škočjeloško Knjižnico Ivana Tavčarja. Seznanili so se z delovanjem sistema splošnih knjižnic, s sistemom Cobiss, sami so lahko poiskali knjigo.

Ogledu knjižnice je sledil obisk srednjeveškega mestnega jedra. Po mestu jih je vodila naša nekdanja učenka Neža Hrovat. Nazadnje so se odpeljali še do cerkve na Suhi, ki se ponaša s poslikanim gotskim prezbiterijem.

Bernarda Pintar

Angleški gledališki klub

Uspešen nastop na tujejezičnem festivalu

Učenke OŠ Poljane, ki obiskujejo angleški gledališki klub, so se udeležile tujejezičnega recitala v Škofji Loki, ki ga je letos že dvanajstič organizirala Gimnazija Škofja Loka. Letošnja tema je bila posvečena mednarodnemu letu medgeneracijske solidarnosti.

Učenke naše šole so nastopile s kratko dramsko točko z naslovom Father and his son – an old Irish folk tale ter med gledalci požele bučen aplavz, saj so s točko uspele posredovati pomembno sporočilo: »Spoštuj starejše in se obnašaj do ljudi, kot želiš, da se oni obnašajo do tebe.«

Med njihovim nastopom smo s projekcijo prikazali tudi nekaj nagrajenih likovnih del na temo medgeneracijske solidarnosti, ki so jih pri likovnem pouku ustvarili učenci naše šole.

Na začetku sta nas pozdravila ravnatelj Gimnazije Škofja Loka Jože Bogataj ter pesnica Neža Maurer, ki je z nekaj stavki v ruskem jeziku pričela recital. Slišali smo lahko točke v različnih evropskih in svetovnih jezikih, nastopila pa sta tudi dva učenca, priseljence iz Libanona in Kosova, ki sta z nami delila svoje izkušnje ob prihodu v Slovenijo.

Teja Podgrajšek

Teden otroka

V družbi s pravljico in učenci

Na OŠ Poljane so v okviru tedna otroka učenci višjih razredov že tretje leto hodili prebirat zgodbe otrokom v vrtec in učencem prve triade.

Za učence je bila to nova preizkušnja bralnih spretnosti in nastopanja pred zelo zahtevno publiko – otroki. Na to preizkušnjo se je podalo 28 učencev od 6. do 9. razreda, od tega kar polovica fantov. Letos smo poiskali knjige na temo radosti in tegobe odrasčanja. Radovedne oči in nasmejani obrazi otrok so za učence, ki berejo, potrditev, da zmorejo in da so odlično opravili svoje delo. Da pa to resnično drži, smo letošnje

leto v naš projekt vključili tudi slepo deklico, ki je skupaj s sošolko predstavila zgodbo, zapisano v vidni in brailovi pisavi.

Taka srečanja so tako za starejše učence – bralce kot za učence prvega triletnja ter otroke v vrtcu zanimiva, čarobna in vedno nekaj posebnega. Vsakič se spletejo nove vezi in obljube, da drugo leto spet pridemo.

Barbara Tavčar

Kljub slabemu vremenu vzpostavili kar 2500 zvez

Foto iz arhiva Radiokluba Marmor Hotavlje

Člani Radiokluba Marmor Hotavlje, ki so že septembra na mednarodnem tekmovanju v foniji dosegli lep rezultat, so konec oktobra že drugič preskušali srečo in znanje na svetovnem tekmovanju radioamaterjev, ki je potekalo po vsem svetu, CQ Worldwide DX Contest.

Marko Balantič, Dejan Novak in Miha Kavčič so se s prijateljem Jakom Steblovnikom iz Mozirja pomerili z izzivom, ki si ga je ekipa zastavila že lani, vendar letos z novimi pričakovanji in veliko razliko v opreми. Tekmovali so na Zduši pri Kamniku.

»Tako kot lani smo letošnje CQ WW tekmovanje opravljali z moje tekmovalne lokacije. Dela za postavitve tako velikega sistema je preveč, da bi razmišljali o drugi,« je po tekmovanju povedal Marko Balantič. »Markova osebna lokacija je že deloma opremljena, mi smo jo samo še nadgradili,« je povedal tudi Dejan Novak, sicer predsednik kluba. In zakaj se niso odločili za Javorč, kjer so tekmovali že septembra? »Mislim, da Javorč ne bi bil primeren, saj je tehnično skoraj neizvedljivo.« Že tri tedne pred tekmovanjem so ves svoj prosti čas namenili postavitvi anten in pripravi opreme na

Zduši. »Ker je to tekmovanje, ki poteka 48 ur, in se ga udeležujejo ekipe s celega sveta, je tudi za Radioklub Marmor Hotavlje to najpomembnejši dogodek letos,« je povedal Novak.

Načrte jim je prekrizalo slabo vreme

Cilj je v omenjenem času vzpostaviti čim več zvez po vsem svetu, poleg tega pa še izboljšati rezultat iz prejšnjega leta, kar je ekipi uspelo. Vzpostavili so kar 2500 zvez v približno 30 urah, preostanek tekmovanja pa jim je pokvarilo slabo vreme. »Vremenska napoved je obetala sneženje, vendar je nismo resno jemali,« je povedal Marko. V noči na nedeljo je proti jutru zapadlo skoraj 15cm snega, ki se je prijemal anten. Spustiti so morali enega od stolpov in z anten očistiti težek sneg. »Statika se je povečala na nenormalne meje, antene so se šibile pod težo snega in takrat smo se odločili predčasno

zaključiti tekmovanje in odklopiti opremo, dokler je še delujoča,« pojasnjuje razlog za odločitev Dejan. »Kmalu zatem je snegolom povzročil tudi izpad elektrike.«

Za tekmovalce prekinitev tekmovanja približno šest ur prej pomeni slabšo uvrstitev, kot so jo pričakovali, vendar so vseeno zadovoljni. »Dobra uvrstitev je vedno nova motivacija za naprej, to je najpomembnejše,« pravi Marko. »Za posameznike so to vedno nove izkušnje, tako za izdelavo in postavitve anten in ostale opreme kot za delo za radijsko postajo. Poziven znak se sliši po celem svetu, v 48 urah se vzpostavi nekaj tisoč zvez. Za klub je to višek radioamaterske aktivnosti.«

Do objave uradnih rezultatov je še kar nekaj časa, neuradno pa so na svetovni lestvici nekje pod 140. mestom, v evropskem prostoru malo nad 70., v slovenskem pa so se uvrstili okrog četrtega mesta. Zavidljiv uspeh je tudi dosežek z mednarodnega septembrskega tekmovanja, kjer so po zadnjih (še vedno neuradnih) podatkih med prvimi tremi ekipami.

Damjana Peternej

Ljubljanski maraton

Najhitrejši Slovenec je bil Anton Kosmač

Letošnji 17. ljubljanski maraton ni bil poseben zaradi rekordne udeležbe, temveč zaradi vremenskih razmer, v katerih je teklo 16.264 tekačev. Prvič v zgodovini maratona se je namreč zgodilo, da so udeleženci tekli v snegu.

Po dostopnih podatkih, ki smo jih pridobili od Timinga Ljubljana ter športnih društev po občini, se je maratona udeležilo okoli 90 tekačev in tekačev iz naše občine. Na 42 km je bil ponovno najhitrejši Slovenec Anton Kosmač, ki je osvojil deseto mesto. Sledili so mu Matjaž Mrak, Koloka (29. mesto), Alen Božič, ŠD Poljane (56. mesto), Aleš Kavčič, ŠD Poljane (136. mesto), Gašper

Debeljak, ŠD Poljane (236. mesto), Matjaž Bohinc, ŠD Poljane (352. mesto), Nejc Mikš, Stopnice Jezeršek – ŠDMH (353. mesto), Marko Oblak, ŠD Poljane (781. mesto), Renato Gorjan, Vršajin For Ever (846. mesto) in Janez Stanonik, SKD Team dREAM (1018. mesto).

Med prvih sto sta se v kategoriji polmaraton uvrstila Simon Alič, ŠD Nanos, na 16. mesto

in Blaž Oblak, ŠD Lučine, na 31. mesto. Med ženskami je najboljšo uvrstitev na 21 km dosegla Sabina Podobnik iz Sovodnja. Na 10 km so se med prvih 100 uvrstili med moškimi Žiga Čadež, ŠD Poljane (27. mesto), in Anže Čadež, ŠD Poljane (32. mesto), med ženskami se je na 50. mesto uvrstila Jerneja Homec iz Gorenje vasi, Tinka Gantar, Koncern Kolektor, pa je Nike tek končala na 72. mestu. ŠDMH in ŠD Poljane vsako leto na maraton prijavita več tekačev in tekačev.

Lidija Razložnik

Drugi pokal Rupnikove linije na Golem vrhu

Znani so že vsi finalisti

Rove utrdbe na Golem vrhu so spet napolnili navdušeni balinarji, ki so se letos na tem mestu zbrali že drugič. Zaradi velikega zanimanja v letošnjem januarju so se organizatorji, gostilni Videm in Jager, odločili organizirati še dve polfinali, eno je bilo konec oktobra, drugo pa prav v teh dneh. Finale bo 26. januarja.

Foto: Jure Ferlan

Pred vhodom v utrdbo. Od leve proti desni: Tomaž Poljanšek, mojster za peko kostanja, hokejisti Miha Rebolj, Jaka Čadež in Gaber Glavič.

Skupaj tekmuje 16 ekip, kar je najvišje možno število za izvedbo turnirja, je pojasnila Mateja Mezeg, ki je skupaj z Boštjanom Poljanškom soorganizatorka drugega pokala Rupnikove linije.

Ekipe – šteje so po dva člana –, ki so se udeležile oktobrskega tekmovanja, so prišle iz širše škofjeloške okolice ter celo Ljubljane in z Jesenic. Od tam sta bila hokejista Acronija Miha Rebolj in Gaber Glavič. Tekmovalo je osem ekip: Rupnikova linija, Videm, Jager, HD Jesenice, Zminec 1, Zminec 2, Pink Panther Žunhe in Chinks. Kot edina ženska udeleženka je nastopila Marjeta Šifrar v ekipi Rupnikova linija (skupaj z županom Čadežem). V finale so se uvrstili Zminec 1, Pink Panther Žunhe, Chinks in HD Jesenice.

Pred vhodom v utrdbo je dišalo po pečenem kostanju in moštu, v notranjosti pa je bilo mogoče dobiti ješprenj (ričet), kuhano vino in drugo pijačo. Glede na to, da je turnir potekal čez ves dan in da je v rovih zelo vlažno, temperatura pa osem stopinj, sta prav prišli primerna obleka in obutev.

Poleg balinarjev so na svoj račun prišli tudi drugi obiskovalci, saj sta bila ob 11. in 15. uri organizirana vodena ogleda rovov. Kdor se zanima za individualni obisk utrdb in balinanje, se lahko dogovori z Matejo iz gostišča Jager.

Iz novembrskega polfinala so se izmed osmerice nastopajočih ekip v finale uvrstile ekipe: Alpski zid, Jager, Društvo podeželja Kladje in Mario&Co.

Jure Ferlan

Foto: www.fotografiranje.si

Foto: Jure Ferlan

Organizatorja Boštjan Poljanšek in Mateja Mezeg

Foto meseca

Tudi tokrat najprej gobarska trofeja. Kartarina je poslala fotografijo male Katje z marelo velikanko, ki je imela premer klobuka kar 33 centimetrov. Na naslovnici objavljamo še fotografijo, ki je nastala na njihovem vrtu. V oktobrski številki smo pomotoma izpustili fotografijo skupaj zraščeni devetih jurčkov,

ki jo je poslal Tomaž Jereb, tako da jo objavljamo tokrat. Minka Likar je poslala sliko njihove obnovljene stare pajšte (sušilnice). Ker letos ni bilo ne sadja ne orehov, se pod njeno streho sušijo drva. Valentin Bogataj pa je k fotografiji pohodnikov zapisal: »Letošnji pohod po Levstikovi poti – Popotovanje od Litije do Čateža – je bil že 26. V sproščenem

razpoloženju smo prehodili 22 km dolgo pestro pot in jo sklenili na Čatežu, kjer so prireditelji pripravili Razhodnjo, tradicionalno kulturno prireditev s krstom vina.

Vaše fotografije (v dovolj veliki resoluciji in v formatu jpg) s komentarji pričakujemo na naslov: podblegaske.novice@gmail.com.

M. B.

